

M I S L I



MOHORSKE IZ CELOVCA POTUJEJO

MISLI

(Thoughts)

Mesečnik za versko
in kulturno življenje
Slovencev v Avstraliji

★

Ustanovljen leta
1952

★

Urejuje in upravlja
P. Bernard Ambrožič
O.F.M.

6 Wentworth St.,
Point Piper, N.S.W., 2027
Tel.: 36 1525

★

Naročnina \$3.00
letno se
plačuje vnaprej

★

Naslov: MISLI
P.O. Box 136
Double Bay, N.S.W. 2028

★

Tisk: Mintis Pty. Ltd.,
417 Burwood Rd., Belmore,
N.S.W. 2192. Tel. 759 7094

Kdaj bodo tu, je težko povedati. Vemo pa, da so NOVE in da so že na potovanju. ŠTIRI so in cena jim je \$ 3:50. Denite si to vsoto na stran.

KOLENDAR za leto 1970 bo obsegal sto in eno zanimivost iz vsega sveta, posebno iz življenja Slovencev po svetu. Imel bo tudi razne napotke za praktično uporabo v vsakdanjem življenju. Vse to seveda poleg svojega koledarskega dela.

VEČERNICE prinašajo zgodovinski ROMAN pod naslovom: Sužnja iz Kordove. Spisal ga je Vlado Firm. Je izvirno slovensko delo in ga bodo tisoči z napeto pozornostjo brali.

PODOBE IZ OTROŠTVA MADARŠKEGA LUDVETA je naslov tretji knjigi. Spisal jo je dr. Ludvik Puš v New Yorku, znan poleg drugega tudi kot velik muzikalični strokovnjak.

DUHOVNE MISLI ŠKOFA ROŽMANA je četrta knjiga, ki nam bo kakor nalašč za desetletnico škofove smrti pokazala srčno podobo blagega rajnika. Snov je zbral dr. Filip Žakelj v Argentini.

PRIPOMBA

ZBORNİK za leto 1969 se je zakasnil zaradi trdovratne dolgotrajne bolezni urednika Krošlja. Vendar je zdaj skoro dotiskan in bo kmalu razposlan.

“SKOZI LUČI IN SENCE” III. je tudi že na poti do nas. Prinaša zelo zanimivo Jurčecovo gledanje na slovenski čas malo pred izbruhom druge svetovne vojne in čez.

KNJIGE DOBITE PRI MISLIH

SHEPHERD OF THE WILDERNESS — angleška knjiga o Baragu — \$ 1.

“SRCE V SREDINI”, spisal Vinko Brumen. Življenje in delo dr. Janeza Evangelista Kreka. Vezana \$4, broširana \$3.

ČLOVEK V STISKI, spisal psiholog Anton Trstenjak — \$ 1.

PREKLETA KRI — povest, spisal Karl Mauser — \$ 1.

ROJSTVO, ŽENITEV IN SMRT LUDVIKA KAVŠKA — povest, spisal Marijan Marolt — \$ 3.

DOMAČI ZDRAVNIK (Knajp) — \$ 1.50.

V ROGU LEŽIMO POBITI. — Spisal Tomaž Kovač — \$ 1, poštnina 25 c.

ZA BOGOM VREDNA NAJVEČJE ČASTI — Spisal dr. Filip Žakelj. Krasna knjiga o Baragovem češčenju Matere božje. — \$ 2, poštnina 40 c.





SMEŠIJO SE IN IZDAJAJO SE

V PRIČUJOČI ŠTEVILKI pod zaglavjem "Izpod Triglava" je povedano, kaj se je zgodilo pošiljki lista MISLI, ki je šla v Slovenijo na naslov privatnika. Imen človeka in kraja ne navajamo, to ni važno. Važno pa je dejstvo samo in zasluži, da se pomudimo pri njem prav na uvodnem mestu. Ne morda iz užaljenosti, ko vemo zdaj iz uradnega vira, kar smo itak vedeli od drugod že davno, da je naš list v Sloveniji prepovedano blago. Zares, tega samega si ne ženemo k srcu, kvečjemu se nam vzbuja ponos. Znova nas potrjuje v prepričanju, da smo na pravi poti. Gre za nekaj drugega. Ne gre na nas, gre za "obraz" oblasti v današnji Sloveniji. Poglejmo!

Smešijo se.

Meje Slovenije so na široko odprte. Tako beremo in vemo, da je res. To zatrjujejo oblasti v Sloveniji same. Povodnji tujih turistov in obiskovalcev domačinov se vlivajo v Slovenijo mesec za mesecem. Povedo nam, da jim na meji le zelo površno pregledajo prtljago, zato lahko prinesejo s seboj skladovnice "prepovedanega tujega tiska" in ga po mili volji delijo med domačine. Slavni "zvezni sekretariat za notranje zadeve v Belgradu", ki ima baje edini pravico odločevati, kateri tuji tisk sme v državo in kateri ne — ta slavni sekretariat lepo molči in lokalne oblasti mižijo. Turizem — denar!

Tisoči "sezonskih" delavcev in delavk odhajajo iz Slovenije s trebuhom za kruhom v razne evropske dežele. Dokler so "zunaj", lahko berejo vse, kar jim pride pod roko. Ko se vračajo, lahko

prinesejo "tujega tiska" lepe naklade, pa oblasti mižijo, ker pač ti ljudje prinašajo v prvi vrsti — devize. Seveda je vse to domačim oblastnikom neljubo, toda ne morejo si pomagati. Sami dobro vedo, kakor vemo mi in ves svet, da bi bila v Sloveniji silna revščina brez garanja Slovencev v kapitalističnih deželah. Brez denarja iz tujine bi ljudje ne mogli vzdrževati samih sebe, kako šele stolčke raznih oblastnikov? Zato ti — mižijo...

Ko je pa nekdo, ki je želel dobiti neke informacije iz Avstralije, namesto osebnega pisma imel prejeti številko MISLI, je moč oblastnikov v Sloveniji zrasla do oblakov, ali pa se je zgrozila pred lastno onemoglo silo. Hanibal pred vrati! Treba je bilo poiskati paragrafe, pa celo prave belgrajske paragrafe, izvleči iz njih posamezne točke, z vsa smešno uradnostjo narediti ODLOČBO in jo namesto MISLI dostaviti nič hudega slutečemu državljanu.

In drugo čudo. MISLI lahko pošljemo kamorkoli V SRBIJO kot tisk, pa tam doli jih naslovljenec gladko dobi! Smešno, kaj?

Izdajajo se.

Pošiljka MISLI, o kateri je govor, je šla in prišla v Slovenijo v zapečateni kuverti, nič drugače kot privatno zračno pismo. Ali ni rečeno, da pisemske cenzure v Jugoslaviji že davno ni več? Kako so zaslutili, da je v kuverti list MISLI? Ali jim je povedal to samo nos? Nehote so se izdali in dokazali, da je trditev o odpravi cenzure — bajka. S tem se niso samo osmešili, to je precej bolj resna stvar. Zahrbtost je vse hujša kot smešnost.



Teh imen lanska matica
še ni

imela . . . Naj novi rajniki
po božjem usmiljenju
počivalo v miru

AVGUŠTIN COLJA, 52 let, oženjen, doma iz Komna. Umrl v Melbournu, v bolnici, 1. nov. 1968. Pokopan v Keiloru, Vic.

FRANC ŠTEFLIČ, 43 let, samec, doma od Sv. Kungote nad Mariborom. Umrl v adelaidski bolnici 1. nov. 1968. Pokopan v Adelaidi.

MARJAN ČESNIK, 48 let, družinski oče, doma iz Otlice pri Ajdovščini. Umrl 2. dec. 1968 zadet od kapi. Pokopan W. Heidelbergu, Vic.

FRANC NEKREP, 64 let, družinski oče, doma v Slovenskih goricah. Umrl 6. dec. 1968 od kapi zadet. Pokopan v Bell Parku, Vic.

IVAN URBAS, 68 let, oženjen, doma v Uncu na Notranjskem. Umrl 25. dec. 1968 v prometni nesreči. Pokopan v Keiloru, Vic.

VIKTOR MASLO, 48 let, oženjen, doma v Senožeah. Umrl v prometni nesreči pri Sydneyu 27. dec. 1968. Pokopan v Melbournu.

ALOJZ ŠABEC, oženjen, doma iz Slavine. Umrl na posledicah prometne nesreče 27. dec. 1969. Pokopana v Cambelltown, NSW.

ROZA MASLO, 42 let, poročena, doma iz Slavine. Umrla na posledicah prometne nesreče 8. jan. 1969. Pokopana v Cambelltownu, NSW.

MARICA BADA VINAC, 19 let, samska, doma iz Prlekije. Umrla pod strelom umobolnega 14. febr. 1969. Pokopana v Liverpoolu, NSW.

TEREZIJA ŠUBIC, 48 let, družinska mati, doma nad Vrhniko. Umrla za rakom 22. marca 1969. Pokopana v Cheltenhamu, S.A.

STANKO KENDA, 48 let, samski, doma iz Drežnice. Umrl 27. marca 1969 v Goulburnu na mažganski kapi. Pokopan v Rookwoodu, NSW.

PETER PAVEL BERGINC, dojenček, rojen v Enfieldu, NSW Umrl 9. aprila 1969. Pokopan v Rookwoodu.

IVAN ŠEPETA VC, 71 let, vdovec, doma od Sotle na Štajerskem. Umrl po daljši bolezni 4. ap-

rila 1969. Pokopan v Wamberalu, NSW.

VALENTIN BAVDAŠ, 30 let, samski, doma iz Hoj ob Soči. Umrl v Sydneyu 24. marca 1969. Pokopan v Ryde, NSW.

NIKOLAS PETEK, 42 let, družinski oče, doma iz Ruš v dravski dolini. Umrl po daljši bolezni 28. aprila 1969. Pokopan v Botany, NSW.

JOHNY SELAN, novorojenček v Adelaidi. Umrl 29. aprila 1969. Pokopan v West Terrace, S.A.

MAJDA KUTINA, 4 mesece, umrla v Melbournu v maju 1969. Pokopana v Carltonu, Vic.

KLAVDIJ CARLI, 39 let, družinski oče, doma iz Trsta. Umrl 24. maja 1969 po daljši bolezni. Pokopan v Keiloru, Vic.

ANTON JANUŠIČ, 39 let, oženjen, doma od Ormoža. Umrl v prometni nesreči 30. maja 1969. Pokopan v Keiloru, Vic.

JOŽE ŽLOGAR, 29 let, oženjen, doma od Metlike. Umrl 23. maja 1969 v prometni nesreči. Pokopan v Rookwoodu, NSW.

IVAN MOHOR, 81 let, doma od Čateža, umrl na posledicah kapi 4. julija v Melbournu. Pokopan v Keiloru, Vic.

JANKO JANŽEKOV IČ, 9 let, umrl v nesreči med igro 10. avgusta. Pokopan v Rookwoodu, NSW.

FRANC POTE PAN, 30 let, družinski oče, doma v Mali Bukovici. Umrl pri nesreči na delu 28. avgusta 1969. Pokopan v Rookwoodu, NSW.

IVAN PAČNIK, 29 let, samec, doma v Spodnjem Doliču pri Paki. Umrl na srčni kapi v Goulburnu, NSW. 2. sept. 1969. Pokopan v kraju Dapto pod Wollongongom.

JOŽE URBAS, samec, okoli 30 let, doma iz okolice Logatca. Umrl v prometni nezgodi blizu Gladstona, Qld., 5. oktobra 1969. Pokopan v Gladstonu.

UMIRAMO, DA BOMO ŽIVELI

KO NAM SMRT UGRABI dragega človeka, morda čutimo v sebi odjek besed tistih Judov, ki so se ob mrtvem Lazarju spraševali: Ali ni mogel on, ki je odprl oči slepemu, tudi storiti, da bi Lazar ne bil umrl?

O tem nam poroča evangelist Janez v 11. poglavju svojega evangelija. Janez niš ne omelepega ni, da je Jezus vprašanje Judov slišal. Seveda je slišal in tudi odgovoril. Ne z besedo, z dejanjem. Beremo naprej:

Jezus se je spet raztožil in šel k grobu. Bila je votlina in k njej je bil prislonjen kamen. Jezus veli: "Odvalite kamen". Čez čas: "Lazar, pridi ven!" In kmalu potem: "Razvežite ga in pustite, naj hodi."

Dokazal je, da je mogel narediti več nego samo storiti, da bi Lazar ne bil umrl. Mrtvega je poklical nazaj v življenje. Tako je storil vsaj še dvakrat: obudil je mladeniča v Najmu in deklico, Jajrovo hčerko. Verjetno še večkrat, saj v evangelijih ni vse zapisano, kar je Jezus čudežno storil.

Jezus je v vseh treh primerih pokazal, da zna globoko sočustvovati z žalujočimi. Toda zakaj ni obudil nazaj k življenju več mrličev? Saj jih je v času njegovega življenja okoli njega umrlo na tisoče. Vse druge je pustil v grobovih mrtve. Ali naj se vprašamo po zgledu Judov:

"Ali ni mogel on, ki je obudil tri, poklicati nazaj v življenje vsaj še kak tisoč drugih?"

Najprej pomislimo, da so vendarle tisti trije — ali če jih je bilo več — ponovno umrli in drugič niso oživel. To nam da razumeti, da je imel Jezus pred očmi vse drug cilj, nikakor ne zgolj poklicati koga nazaj v življenje. Kako je rekel Lazarjevi sestri?

"Jaz sem vstajenje in življenje." — Tako je spregovoril v Jezusu Bog.

Toda bil je tudi človek in smrti se je njegova človeška narava upirala. Od tod njegovo sočutje z žalujočimi ob smrti dragih, od tod njegova lastna groza na Oljski gori, ko je čutil, da sega po njem smrt s svojo kruto roko. Vendar smrti ni preganjal — niti od onih, ki jih je nekoč obudil v novo življenje, ni odgnal smrti za vselej. Končno so spet umrli in ostali mrtvi.

Da, smrt je grozna, smrt je kruta, je pa in ostane — pogoj za življenje. Za tisto življenje, ki ga je Kristus prinesel na svet in ga ponuja nam vsem. Nikoli si ne moremo dovolj globoko v srce vtisniti, da je Kristus vedno imel pred očmi dvojni svet: vidni in nevidni. Naravni in nadnaravni. Na tem svetu je videl in spoštoval življenje, na onem je poznal in vse višje cenil — ŽIVLJENJE. Življenje, ki je ON!

Ni mu moglo pri obujanju mrtvih iti za to, da bi nekdo zopet zadihal in nadaljeval z dihanjem nekaj nadaljnjih let. Šlo mu je za to, da bi mi spoznali: ON je, ki gospoduje življenju na zemlji, daruje pa ŽIVLJENJE v večnosti.

Še in še bodo umirali naši dragi, tudi naši najdražji. Tudi jaz in ti bova umrla. To vé prav dobro tudi Kristus sam. Ko vidi in vé, da nas misel na to pretresa, nam dahne v dušno uho vprašanje:

"Pa zakaj? Ali ne privoščiš dragemu človeku ŽIVLJENJA? Ali nisi tudi ti med tistimi, ki želijo — ŽIVETI?"

MINIL JE ČAS

France Balantič

Minil je čas, ko me je, norca, motil
vsak vrisk krvi, vabljev očij sijaj.
Odšel bom in ne pridem več nazaj;
Gospod, za tabo zdaj se bom napotil.

Pomagaj, Kristus, mi, da bom ukrotil
bolest po zemlji, ki je rodni kraj,
to zadnje in največje slo zmehčaj,
da ves bom tvoji luči se zarotil.

In to te prosim še, da odpustiš,
da metal blato sem v srca izvir:
premnogokrat bila je pesem kletev.

Bila kot jaz za večno smrt je žetev,
a Ti življenje si, svoboda, mir —
in vem, da vsakemu se rad deliš!

OB DESETI OBLETNICI SMRTI ŠKOFA ROŽMANA

UMRL JE ZGODAJ ZJUTRAJ 16. novembra 1959 v Clevelandu v Severni Ameriki. Prav dva meseca poprej smo v Avstraliji brali njegovo pismo, ki nas tedaj ni kaj posebno ganilo. Zelo prav bo, če ga za desetletnico spet preberemo:

Drage MISLI: —

Ne vem, kdo sta Slavko in Slavica Filipčič, pa brez dvoma nista tako daleč od uredništva, da bi jih to pismo ne doseglo. Kar ne nehata "izzivati", da bi škof Rožman prišel tudi v Avstralijo.

Da ne bo praznega upanja in potem nejevoljnih razočaranj, prosim, da jima poveste tole: Škof Rožman je že 30 let škof, mora biti torej že precej star. Res je že bliže 80 kot 70. Ko bi bil vsaj pet let mlajši, bi začel resno misliti na potovanje v Avstralijo. Tako pa je odgnal vsako misel na kaj takega.

Letos sem nameraval iti v Argentino — kar štirje novomašniki bodo ob koncu leta posvečeni — rad bi jih sam posvetil. Imel sem že skoraj vse pripravljeno, pa je Bog nenadno prekrizal ta načrt s tako boleznijo, ki človeka ne pusti na daljše potovanje. Pot sem odpovedal, do kdaj — vé samo Bog. Vsako leto, kolikor jih po božjem usmiljenju morda še doživim, bo manj verjetno, da bi dolgo pot še zmagal.

Z rojaki v Avstraliji bom kot doslej tudi za naprej v zvezi po spominu pri sveti maši in po angelih varuhih, ki so bolj zanesljivi in točni kot najmodernejši radio oddajnik. Vaši angeli varuhi in moj so v zelo živahni zvezi med seboj — če jih naprosimo. To pa storimo, kajne? Nobeno jutro in noben večer nikar ne pozabimo vse te angele slovenskih duš pozdraviti in se jim priporočiti. Verujem, da angeli tak naš spomin ljubijo in se radi odzovejo, da stopijo v akcijo.

In po tej angelski poti listu MISLI, p. uredniku, Slavku in Slavici, pa vsem drugim rojakom v Avstraliji: POZDRAV IN BLOGOSLOV!

Škof Gregorij Rožman.



Njegov posmrtni obraz

Ko je škof Rožman pisal gornje pismo za MISLI, je bil star nekako 76 let in pol. Rodil se je bil 9. marca 1883 v šmihelu pri Pliberku na Koroškem. Ko smo pismo prejeli in pozneje brali v MISLIH, nismo vzeli stvari tako hudo, da bi bili pripravljene na poročilo o smrti, ki je tako kmalu sledilo. O škofovem zdravstvenem stanju nismo bili obveščeni po kom drugem.

Šele pozneje smo zvedeli za okoliščine, v katerih je škof pisal MISLIM. Tu jih povzemamo po podatkih, ki smo jih našli v clevelandskem dvo-mesečniku OZARE. Tisti čas je list izhajal, pa kmalu prenehal. Beremo:

"V Aurlsville v newyorški državi je znamenita božja pot na kraju, kjer so bili v prvi polovici 17. stoletja mučeni jezuitski misijonarji, prvi ameriški svetniki. Naš list (OZARE) je za Anino (16. julija) napovedal slovensko romanje na ta kraj, ki je posvečen Kraljici mučencev.

"Prvi se je prijavil škof Rožman. Rekel je, da je že dalje časa gojil željo poromati tja. Čez nekaj dni je pa po telefonu klical urednika in prosil, naj njegove prijave ne oznani javno, ker je romanje tik pred škofovim odhodom v Argentino in so večkrat v zadnjih dneh težave z vizami. Pogojno prijavo za romanje pa vzdržuje.

"Rev. Julij Slapšak nam je pa povedal, da škofa skrbi voznja, ki mu škoduje na zdravju. Z ozirom na to je bil naročen za romanje nov in udoben avtobus. Prostor za škofa je vodstvo ro-

manja držalo do zadnjega — dokler se ni zvedelo, da prevzvišeni za enkrat ne pojde niti v Argentino, ker g aje zdravnik poslal v bôlnico.

“V bôlnici se je začasno opomogel, toda na romanje ni mogel in potovanje v Argentino je bilo odloženo na pozno jesen...”

Tako so poročale OZARE. In ko se je škof Rožman “začasno opomogel”, je spet bral tudi MISLI in začutil potrebo, da napiše pismo. Bilo je v avgustu 1959, ko je pisal nam poslanico o angelih varuhih. Pač je čutil, da je bolj bolan kot more povedati, pa se je bal, da bi ne bilo prepozno . . . Pohitel je in se nehote od nas poslovil . . .

Slo naglo navzdol

Zdravje se je slabšalo. Zdravnik je svetoval temeljito preiskanje bolnika in namignil, da bo morda potrebna operacija. Trpel je na silno občutljivem notranjem organu. V poznem oktobru 1959 so ga sprejeli v bolnico sv. Aleksija v Clevelandu in storili zanj vse, kar so mogli. Smel je sprejemati obiske in dobival pošto. Neki dan je potožil:

“Prejel sem pismo iz Argentine. Pišejo, kako pripravljajo za moj sprejem, jaz pa tule v bôlnici . . .”

Rad se je pogovarjal o vseh slovenskih zadevah, o slovenski šoli, o romanjih, o Molitveni zvezi za domovino, o slovenskih duhovnikih po svetu, o prijateljih in znancih, o Slovencih sploh. Obiskovali so ga tudi ameriški škofje in duhovniki.

Je že znal toliko angleško, da se je z njimi pogovarjal brez tolmača.

Končno so zdravniki odločili operacijo . . . Podvrvel se ji je v sredo 11. novembra. Ni se obnesla. Po njej se je škof le redko zavedel in prav malo spregovoril. Naslednjo nedeljo je bilo dosti vidno, da zboljšanja ni pričakovati. Še je dajal lahna znamenja, da razume, kar mu kdo pove, sam pa ni več spregovoril. Njegove ure so se vidno iztekale. Teško je dihal in lahko ječal. Med molitvami za umirajočega, ki jih je opravljal bolniški duhovnik ob njegovem ležišču, je ob 3. zjutraj izdihnil.

Škofovo truplo so najprej izložili v slovenski cerkvi sv. Lovrenca, ob kateri je škof preživel svoja ameriška leta kot gost ondotnega župnika Johna Omana. Za pogrebne slovesnosti so ga prepeljali v stolnico in sam clevelandski škof je imel mašo. Od tam se je nameril pogrebni sprevod na Ameriške Brezje v Lemont, dobrih 300 milj od Clevelanda. Na lemontskem pokopališču počiva blagi škof in tisoči slovenskih vernikov imajo njegov grob za enega od ciljev ob romanjih v Lemont.

Romarjem na Rožmanov grob ni v mislih v prvi vrsti molitev za pokojnega. Kdo bi ne bil prepričan, da je škof že dosegel poveličanje v nebesih? Ob njegovem grobu postajajo v spoštovanju do izredne velične rajnega in se mu priporočajo za posredovanje pri Bogu njim v duhovno korist. Posbej še v korist zaslužnjeni rojstni domovini in za tiste doma, ki si ne upajo — ali ne smejo — izreči Rožmanovega imena — razen če dodajo imenu vsaj še bolj ali manj krepko brco . . .



Častna straža slovenskih fantov ob škofovi krsti
v Clevelandu

P. Basil Tipka

BARAGA HOUSE Tel. 86 7787

19 A'Beckett St., Kew VIC. 3101. Tel. 86 8118

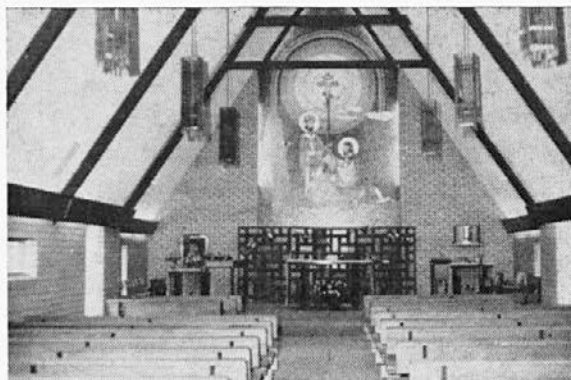
★ ZOPET SE NAS JE NA PRVO NEDELJO v novembru kar lepo število zbralo na naših grobovih. Ta vsakoletni obisk keilorskega pokopališča je že naša tradicija in prav je tako. Prirastel nam je k srcu ob mislih na grobove po domačih pokopališčih, kamor bi za november radi poromali, pa nas od njih ločijo morja. Skupni obisk keilorskih grobov je skromen nadomestek, pa vendar dovolj močan, da nas pritegne.

Prisrčna zahvala cerkvenemu pevskeemu zboru, ki je na grobovih zapel nekaj pesmi. Tako mogočno in pomenljivo zadoni nad grobovi "Jaz sem vstajenje in življenje . . ."

★ Za letošnji november se že tudi družina naših sester dobila svojo božjo njivo. Poleg groba m. Romane so še štirje prazni prostori dobili okvir, nad srednjim grobom pa je zrasla kapelica iz sive opeke, ki bo imela belo ploščo z napisom. Ujel nas je čas, da ni bilo celotno delo končano pred prvo nedeljo, glavno pa je le za nami. Zahvaliti se moram Srnečevemu Štefanu in Anici, dalje Simunkovičevemu Rudiju in Burgarjevemu Janezu. ,

★ Matici mrtvih moram s to tipkarijo dodati še štiri imena. Prav je, da pride v seznam ime pokojne gospe Vere Pibernik, ki je preminula v nedeljo 31. avgusta. Po naši navadi pišemo v naš seznam pokojnih tudi zakonske druge Slovencev ali Slovenk, četudi so druge narodnosti. Pokojna gospa Vera je bila soproga g. Stanka Pibernika, odbornika tukajšnjega Slovenskega društva. Od nje smo se poslovili 2. septembra v Springvale.

★ Če se prav spominjam, so časopisi 30. septembra prinesli vest, da je bila dan prej v Mordialloc aretirana kot morilka neka natakarka. Zadalja je 28-letnemu Romanu Lovrencu Bernichu take rane z nožem, da je podlegel poškodbam. Prepričan sem bil, da gre za hrvaškega emigran-



ta, nedavno pa sem zvedel od rojaka, ki je Romana poznal, da je bil Beneški Slovenec, doma nekje od Čedad. Po njegovem poročilu je Romano prej živel v Carltonu, je poročen in ima enega ali dva otroka. Hvaležen bi bil, če bi o tem žalostnem slučaju zvedel kaj več, saj pokojnega Romana gotovo še kdo pozna, če je bil res slovenskega rodu.

★ Dne 16. oktobra je nenadoma odšla med angelčke Danica Martina, hčerka Janeza Turka in Mihaele r. Oštir. Turkova družina si je v Bell Parku postavila svoj domek. Danica je 13. oktobra praznovala svoj rojstni dan: pet let ji je bilo. Tri dni kasneje pa jo je mama zjutraj našla mrtvo v postelji. — Angelsko mašo ob krsti sem imel v cerkvi Sv. Družine v Bell Parku v soboto 18. oktobra ob desetih, grobček pa je Danica dobila na pokopališču v West Geelongu.

Kaj je zdravniška komisija ugotovila kot vzrok smrti, mi še ni znano. Vsekakor je nenadna izguba starše globoko prizadela. V tolažbo jim je, da imajo zdaj angelčka v nebesih, ki bo pri Bogu prosil zanju.

★ Dnevnik "The Sun" je 24. oktobra prinesel na prvi strani sliko in poročilo o nenadni smrti šentalbanskega rojaka Jožefa Farteka. Nesreča se je zgodila dan prej, v Deer Parku. Jožef je šel v nedograjen kanal po sveder. Plin ga je oamnil, da se je onesvestil. Ko so prišli gasilci s policijo, so se zaman trudili, da bi ga oživili. Tudi eden policajev, ki je šel v jamo ponj, bi kmalu izgubil življenje.

Pokojni Jožef Fartek je bil rojen 13. marca 1941 v Gradu v Prekmurju. Doma ima mater, dve sestrini in enega brata. Še doma se je poročil z Eriko Madjar, nato sta odšla na delo v Avstrijo.

Od tam pa emigrirala v Avstralijo, kamor sta dospela z letalom 8. decembra 1967.

V ponedeljek zvečer smo imeli v cerkvi Srca Jezusovega v St. Albansu rožni venec za dušo pokojnega Jožefa, v torek 28. oktobra ob devetih pa istotam mašo zadušnico, kateri je sledil pogreb na keilorsko pokopališče.

Domačim, zlasti žalujoči ženi Eriki, izrekam iskreno sožalje, rojake pa prosim, da bi prispevali k fondu za pomoč osiroteli družini. Pokojnikova žena je ostala sama z dvema nespreskrbljenima otrokoma (Cvetka je stara komaj tri leta, Ivanček pa še nima dve leti). Darove v St. Albansu nabira Lyons Club, med melbournskimi rojaki pa vodi nabirko naše tukajšnje Slovensko društvo, ki je za začetek akcije samo prispevalo lepo vsoto. Darove lahko izročate tudi meni. Imena darovalcev bo objavil "Vestnik", vsem pa že zdaj iskrena zahvala.

★ Letos bi rad začel tudi z adelajdskimi Slovenci obisk grobov. Vedno več naših rojakov počiva tudi tam. Po slovenski maši v Hindmarshu na četrto novembrsko nedeljo bomo odšli na bližnje cheltenhamsko pokopališče, kjer bom blagoslovil tamkajšnje naše grobove, obenem pa bomo zmolili za vse naše pokojne, katerih grobov ne moremo obiskati. Vsi adelajdski rojaki vabljeni. — Družine, ki imajo grob s svojcem na kakem drugem pokopališču, pa bi želele, da obiščem grob in ga blagoslovim, naj mi sporoče. Zmenili se bomo, da se v dneh mojega bivanja v Adelaidi snidemo ob grobu in skupno pomolimo za mrtve. Pišete lahko na moj adelajdski naslov, pa me bo pismo čakalo ob prihodu: Christ the King Church, Franciscan Fathers, 458 Henley Beach Road, Lockleys, 5032, S.A.

★ Da je z obiskom keilorskega pokopališča združena tudi udeležba pri procesiji v Sunbury, je že tudi naša tradicija in nikomur novo. Tudi letos se je kar lepa slovenska skupina udeležila tega evharističnega slavlja. — Letos je nosil Najsvetejši pri procesiji indijski salezijanski nadškof Hubert D'Rosario.

Naj se na tem mestu posebej zahvalim skupini naših narodnih noš, ki so poživile romanje s svojo pestrostjo. Žal mi je za vsako nošo, ki za takele dneve ostane v omari. — Pristrčna zahvala tudi vsem, ki so grobove okrasili s cvetjem in nanje prinesli svečk.

★ No, zdaj so pa krsti na vrsti: Dne 5. oktobra je bila krščena Nancy Dragica, hčerka Jo-

žefa Koropca in Agate r. Zuck, Northcote. Sledili so isti dan trije krsti: Viktor Ferfolja in Angela r. Čampelj, Lower Templestowe, sta dobila Veroniko, družinica Vladimirja Marinčiča in Barbare r. Škerlj v Coburgu pa prvorojenca Antona, dočim bodo sinka Adolfa Marčena in Marije r. Og-lajner, Tullamarine, klicali za Roberta. — 11. oktobra sem vpisal dva krsta: Frank je novi član družine Slavka Jernejčiča in Marije r. Meden, Heidelberg, za Viki Ano pa bodo klicali hčerko v družini Franka Cara in Djurdje Kranjčec, Elwood. — Iz Glenroya je prinesla 19. oktobra h krstu družina Jožefa Štolfa in Danile r. Bole: punčki je ime Linda. — Dne 25. oktobra je oblila krstna voda dvojčici novih priseljencev Branka Stanka Decsi in Marije Hilde r. Prosen, Thornbury: Te-reza Marija in Julija Ana. Isti dan so iz Bundoore prinesli Franka, sinka Franca Roba in Danice r. Horvat. — 1. novembra sem krstil Slavico, hčerko Franca Pavuna in Alojzije r. Drozg, ki so jo prinesli iz West Brunswicka.

★ Poroke so bile sledeče: 4. oktobra sta si podala roke Janez Norčič in Nedeljka Kolar, ženin je iz Murske Sobote, a rojen in krščen je bil v Franciji, nevesta je iz Bihača. — 11. oktobra sta stopila pred oltar Pavel Vdovič in Marija Horvat. Pavle je iz špičnika, župnija Svečina, nevesta pa je iz Krapine. — 18. oktobra smo zapisali v poročno knjigo imeni: Frank Meh in Nada Lipovec. Ženin je doma iz Družmirja, nevesta je bila rojena na Jesenicah in krščena na Bledu. — Na 25. oktobra sta bila ženin in nevesta Josip Poljski in Danijela Srpak. Josip je iz Peklenice, župnija Vratišinec, nevesta iz Palovca. — Poroča je bila tudi 1. novembra: Elo Simčič je iz Vedrijana, Ljuba Pehar iz Konkore blizu Mostara.

Večerno mašo bomo imeli v naši cerkvi na prvi petek v decembru (5. dec.), pa tudi na praznik Brezmadežne (ponedeljek 8. dec.), obakrat kakor navadno ob pol osmih zvečer Vabljeni!

★ In: Miklavž bo obiskal Baragovo dvorano in seveda prinesel darove našim malčkom na prvo nedeljo v decembru (7. dec.) po deseti maši. Letos bomo videli na odru ljubko opereto "Miklavž prihaja", ki jo pripravlja pod vodstvom s. Silvestre cerkveni pevski zbor skupno s Slomškovo šolo.

Upam, da bodo opereto lahko videli tudi geelongski Slovenci ob priliki Miklavževega obdarovanja — drugo nedeljo v decembru po slovenski maši. Tamkajšnje Slovensko društvo bo pravočasno obvestilo vse.

NOVO VPRAŠANJE – NOVO POJASNILO

(Zaključek)

Pritegniti katoličane?

VIDELI SMO, DA SE JE EKUMENIZEM začel med protestanti in je kazalo, da bo tudi le med njimi ostal. Verjetno še danes mnoge sekte, ki so včlanjene v "World Council of Churches", želé ostati same zase, torej brez katoličanov in najbrž tudi brez pravoslavnih. Vendar so se že pred ustanovitvijo W.C.C. pojavljali glasovi, ki so želeli pritegniti tudi ti dve največji Cerkvi. Pravoslavno so že pridobili, katoliški se zdi, da čas še ni dozorel.

Ko so leta 1919 bodoči ustanovitelji W.C.C. razmišljali o ustanovitvi take organizacije, so že tudi računali s katoliško Cerkvijo. Obrnili so se naravnost na papeža Benedikta XV. in ga povabili k razmišljanju. Toda papež je vljudno odgovoril, da se želi vzdržati vsakega razgovora o stvari.

Danes je stvar že toliko napredovala, da se človeku, ki gleda z današnjimi očmi, kar čudno zdi, zakaj je papež Benedikt tako gladko odklonil. Kdo bi dejal, da je ravnal napačno. Toda mož je videl globlje, kot si danes mislimo. Vedel je, da vabilo prihaja le od poedincev, ki šele mislijo na neko ustanovo, ne pa od raznih skupin, ki so že organizirane. Če bi se bil papež odzval, bi že po svojem številu katoličani visoko presegali vse skupaj, kajšele posamezne sekte ali cerkve. Mnoge med njimi bi se sploh bale pristopiti, češ: "papisti" nas bodo itak preglasovali, čemu bi hodili zraven? Papež je rajši pustil, naj se protestantje najprej med seboj pomerijo. Se bo videlo, kako jim bo uspelo.

Vendar se je želja po udeležbi katoličanov pri stvari med protestanti še dalje širila. Leta 1937 je izjavil eden anglikanskih nadškofov: "Zelo obžalujemo, da rimska Cerkev ne sodeluje z nami, tista Cerkev, ki od vseh najboljše ve, kako je treba govoriti narodom, da poslušajo in razumejo."

Na ustanovnem zborovanju v Amsterdamu leta 1948 so imeli na programu med najbolj vidnimi predavanji točko z naslovom: Ekumenizem in rimska Cerkev. Veliko lepega je bilo izrečenega o katoliški Cerkvi v predavanju in sledečem razgovoru, pa seveda vse vsem ni bilo všeč. Popodno je bilo v raznih izjavah ob poznejših prilikah. Kljub vsemu se je stena med Svetovnim Svetom Cerkva in Rimom počasi bolj in bolj nižala.

Leta 1961 je W.C.C. zboroval v New Delhiju v Indiji. V Rimu je vladal papež Janez XXIII. Dobil je povabilo, naj pošlje na zborovanje vsaj "opazovalce". Bodo uradno sprejeti, čeprav seveda kot nečlani ne bodo imeli besede. Papež je vabilo sprejel in res poslal svoje uradne zastopnike. Zbor jih je vselo pozdravil in jim izkazoval primerne časti in prijateljstvo. Ko so se vrnili v Rim, so papežu povedali, da so videli na zboru resnično pravo razpoloženje za ekumenizem in voljo za ujedinjenje, čeprav šele v daljni bodočnosti. Poudarjali so, da so razpoke med njimi ogromne, tako ogromne, da so po človeških računih nezaceeljive, le sam Bog jih more premostiti. Zato naj zaenkrat vsi skupaj in vsak posebej molijo in prosijo Boga za to veliko milost.

Zborovanje W.C.C. v New Delhiju se je vršilo samo leto dni pred prvim shodom drugega vatikanskega koncila. Seveda je pa bilo že znano, da se bo sešel. Predsednik zborovanj v Delhiju ga je že tudi uradno pozdravil in se o njem izrazil: Zelo pomenljivo je, da sta ti dve zborovanji po času tako blizu skupaj. Lahko smó prepričani, da zbor nista sklicana eden zoper drugega, ampak da oba želita samo eno: boljše služiti Gospodu Jezusu Kristusu.

Na drugi vatikanski koncil so šla iz Rima povabila na dolgo vrsto "ločenih cerkva", naj pošljejo svoje opazovalce. Povabljeni so bili pravoslavni, anglikanci, luteranci in domala vsi drugi. Mnogo se jih je res odzvalo in so imeli pristop do vseh zborovanj in razpravljanj v baziliki sv. Petra. Tako je papež Janez XXIII. od strani svoje Cerkve dal najbolj očitno priznanje vsem "ločnim," da je njihova želja po edinosti iskrena. Mnogi so odšli iz Rima po zaključenem vesoljnem zboru še bolj prepognjeni s to željo. Druge je koncil razočaral, odšli so z njega s še večjimi dvomi.

Že ob samem vprašanju: KAJ JE SPLOH CERKEV? se mnogi nikakor ne morejo sporazumeti niti med seboj, toliko manj s katoličani in Rimom. Katoličani imajo Cerkev za vidno družbo, ki predstavlja skrivnostno telo Kristusovo na svetu. Mnogi protestantje, prav za prav vsi, smatrajo Cerkev za nekako nevidno notranjo povezanost vseh, ki verujejo v Kristusa. Kako naj bi bili vsi ti verniki tudi na zunaj med seboj povezani, med protestanti vsak po svoje ugiba.

Zato ni čudno, da je eden od njih izjavil: "Če bi se mogli le v tem sporazumeti, kaj je prav za prav Kristusova Cerkev, bi bili vsi naši medsebojni prepri tako odpravljani."

Vatikanski cerkveni zbor jim je skušal te težave kar mogoče olajšati. Čisto uradno je sprejel "ekumenizem" v svoj program in je veliko razmišljal o njem. To se je zgodilo prvič v zgodovini katoliške Cerkve. Da bi jim še lepše izkazal prijateljstvo in spoštovanje, jih ni imenoval "here-tike", krivoverce, odpadnike ali kaj podobnega, dal jim je ime "ločeni bratje". Postavil je načelo zase in za "ločene brate": S skupnim naporoma odslej iščimo v svojih naukih tiste prvine, ki so nam skupne, ne onih, ki nas ločijo in drobijo!

Zvest temu načelu je koncil na široko sam iskal tiste "krščanske vrednote," ki jih imajo v sebi ločene cerkve. Našel jih je kar veliko in jih tudi naštel v svoji konstituciji o "ekumenizmu". V tem odloku beremo na primer tele misli:

Povezuje jih med seboj in z nami vera v Kristusa in zakrament sv. krsta, ki jih vceplja v Kristusa.

So v dobri veri, da je njih cerkev zares Kristusova, zato jih ne smemo imeti za krivoverce.

Kristusov Duh se ne brani uporabljati jih za sredstva milosti in zveličanja.

Potrebno je, da katoličani z veseljem priznavajo in cenijo resnične krščanske vrednote med ločenimi brati in priznavajo Kristusovo bogastvo v njih.

"Vera v Kristusa rodi v ločenih bratih sadove češčenja in zahvaljevanja za dobrote, prejete od Boga; temu se pridružuje čut za pravičnost in iskrena ljubezen do bližnjega. Ta dejavna vera je pobudila tudi mnogo ustanov za lajšanje duhovne

in telesne bede, za vzgojo mladine, za uresničevanje bolj človeških socialnih življenjskih razmer in za splošno utrditev trajnega miru."

Njihovo pričevanje za Kristusa je včasih tako močno, da se ne boji prelitja krvi. Pripravljeno so za pravo mučeništvu.

"Proseč Svetega Duha za pomoč iščejo v svetem pismu Boga kot tistega, ki jim govori v Kristusu."

Proporoča se skupna molitev katoličanov in ločenih bratov zlasti za milost edinosti med vsemi kristjani.

Tako je vatikanski koncil in z njim vsa katoliške Cerkev odprla ekumenizmu vrata na stežaj. Da, zelo važno je, da je poučen o tem prav vsak katoličan. In kdor je o ekumenizmu vsaj nekoliko poučen, se ne bo več čudil, zakaj je papež Pavel v Genevi obiskal glavni stan Svetovnega Sveta Cerkva. Saj je tam — zadnje čase poleg Rima — tudi glavni stan krščanskega ekumenizma, ki je papežu — in mora biti tudi nam vsem — jako jako pri srcu.



V SPOMIN NA OBISK

ŠKOFA DR. JANEZA JENKA

DARUJEMO

Za Slovenik

DODATEK K UVODNIKU

Pričujočo številko MISLI pošiljamo dotičnemu občinskemu odboru, ki je skoval prej omenjeno ODLOČBO. To pot bo zapečateno kuverto nekdo lahko z mirno vestjo odprl. Pošiljamo jo zato, da ponudimo — dialog. Vprašamo jih: Kaj imate reči na tale naš uvodnik? Če nam bodo odgovorili, bomo dobesedno natisnili v listu. Če bodo molčali, bomo še bolje vedeli, s kakšnimi oblastniki-poniglavci imamo opraviti — P.B.A.

Misli, November, 1969

\$ 100: J.M.; \$ 20: J.R.; \$ 10: Franc Šveb, Jože Znidaršič, Ivanka Z., Franc Vrabec, H.N., P.B.; \$ 7: Karel Levstek; \$ 5: J. Menič, Jos. Androjna, F.S. Dragoset, Leopold Velišček; \$ 4: Edi Gobec; \$ 3: Mario Kranjc.

Ko se to tipka, je ravno obletnica, odkar se je škof dr. Jenko poslovil od Avstralije. Gornji darovi dokazujejo, da njegovi apeli za SLOVENIK med nami niso pozabljeni. Gotovo je vesel, ko mu pridejo imena in vsote pred oči. Spomin na vse to naj gre z nami tudi v drugo in . . . leto!

Darovi od zadnje naše objave v septembru so omogočili, da smo 25. septembra poslali v Rim \$ 400. Imamo pa še na roki \$101 za naslednjo pošiljko. — Bog obilo povrni! In — še prosimo!

Izpod Triglava

STO LET POTEKA LETOS, odkar smo Slovenci dobili prvo knjigo o telovadbi v svojem jeziku. Naslov ji je bil: *Nauk o telovadbi*. Razpravljala je o vajah na orodjih. Imela je 56 strani in 164 risb raznega telovadnega orodja. Nazorno so risbe kazale uporabo bradlje, droga, koze, krogov, lestve itd. Za nameček je knjiga spregovorila tudi o vajah s palicami, o metanju kopja, krogle, kamna in o dviganju bremen. Dve leti pred to knjigo je Južni Sokol izdal knjigo o prostih vajah s terminologijo po navodilih Frana Levstika.

JUGOSLOVANSKA VRSTA današnjih telovadcev z Mirom Cerarjem na čelu je gostovala v preteklem poletju v Torontu, Kanada. Dosegli so zopet jako lepe uspehe. Miro Cerar, svetovni prvak v telovadbi, je končal študij jusa na univerzi in je sedaj sodnik za mladostnike v Ljubljani. Treniranja svoje telovadne vrste se udeležuje po petkrat na teden in sicer v Tivoli dvorani. Prihodnje leto bodo tekme za svetovno prvenstvo v Ljubljani. Nastopili bodo spet vsi tisti, ki so bili letos v Torontu.

NA DOBROVI PRI LJUBLJANI je bilo letos med šmarnimi mašami tudi posebno romanje slepih. Iz Ljubljane in Škofje Loke sta jih pripeljala dva avtobusa, nekaj so jih je prišlo v privatnih avtomobilih. Vseh skupaj jih je bilo okoli 90. Imeli so posebno službo božjo, med katero je pel njih lastni zbor, govoril jim je pomožni škof dr. Lenič. Izven cerkve so jim priredili še poseben sprejem s pogostitvijo.

NA OTOK MADAGASKAR ob vzhodni Afriki je odšel v misijone mladi duhovnik iz Ljubljane, Stanislav Cikanek. Doštudiral je bogoslovje za škofijskega duhovnika. Za odhodnico so mu priredili v škofijski cerkvi lepo slovesnost, katero je vodil kanonik Vilko Fajdiga. V svojem nagovoru je podčrtal misel: čeprav doma manjka duhovnikov, radi vidimo, da kdo od nas gre v poganke misijone. Zgled takih bo potegnil v duhovniški poklic druge in domačo "izgubo" nadomestil. Skoraj istočasno je odšel v Togo v Afriko v misijone mladi frančiškanski pater Hugo Volčnjak. Tudi frančiškani so dovolili svojemu članu v misijone z enako zaupnostjo.

ZELEZNARNA NA RAVNAH in rudnik svinca med Mežico in Črno označujeta življenje v tem kotu Koroške, ki je združen s Slovenijo v Jugoslaviji. Kraj je znan najbolj pod imenom: *Mežiška dolina*. Šteje okoli 22,000 ljudi. Nad polovico je uslužbenih v tovarni in pri rudniku. Pod krajem Črna je vas Žerjav in tam so zgoraj omenjene rudniške naprave. Okolica je gola in postaja bolj in bolj gola, ker iz rudniških obratov uhajajo strupeni plini. Če ne bo uprava našla rešitve za to neugodnost, bo iz nekdanj zelenega kraja nastala moreča sivina.

NA SVETI GORI pri Gorici so v romarski cerkvi odkrili kaj žalostno stanje cerkvenih temeljev. Dognali so čudno površnost ali morda celo namerno prevaro graditeljev bazilike pred desetletji. V temelje so preprosto nametali material prejšnje bazilike, ga pomešali z zemljo in apnom, na to pa polagali velike bloke rezanega kamna in vso stavbo. Temelje so od zunaj prekrili s kamnitimi ploščami, da bi ciganstvo inženirjev ne bilo vidno. Notranje stene cerkve je že dolgo mrcvarila huda vlaga in ta okolnost je povzročila, da so končno našli slabost temeljev. Skrbi so, kako to veliko napako popraviti. Vsekakor ne pojde brez velikih stroškov.

V KAMNIKU NA GORENJSKEM je turistično društvo že četrtrič priredilo dan narodnih noš. Bilo je v nedeljo 7. septembra, kakor že trikrat prejšnja leta. Narodne noše so se pripeljale na parizarijih in drugih vozilih iz vse kamniške okolice in od drugod. Vseh se je nabralo do 500. Moški so mnogi prijezdili na konjih. Niso pa bile samo gorenjske narodne noše, tudi Bela krajina jih je poslala lepo število, prav tako Prekmurje in celo Rož na Koroškem.

V VETRINJU POD CELOVCEM je star grad in v njem je bila do pred kratkim neka tovarna. Prišla je v konkurz in bilo je na tem, da bo grad postavljen na javno dražbo. Kazalo je, da se zlepa kdo ne zanima za nakup gradu, razen Družbe sv. Mohorja v Celovcu. Ni znano, kako je hotela grad uporabiti v prid kulturi in slovenstvu na Koroškem. Na dražbo se je pripravljala na tihem. Kljub temu se je razvedelo o njenem namenu in so nemški krogi dvignili glave. Kar čez noč so odkrili celo vrsto potreb, katerim bi vetrinjski grad dobro služil, samo da bi ga ne dobila slovenska ustanova. Pri oblasteh so dosegli, da je bila že napovedana javna dražba odložena do 29. oktobra. Ko to tipkamo, še nimamo poročila, kako je dražba izpadla. Imamo pa nov dokaz, kakšne je "enakopravnost" Slovencev v blaženi deželi koroški . . .

JOŽE JAVORSEK V MARIBORU je izdal knjigo z naslovom: *Kako je to mogoče?* Knjigo je založilo znano podjetje **OBZORJE**. Pisatelj odkrito razpravlja o propadanju življenjskih sil med ljudmi današnje Slovenije. Na nekem mestu piše na primer: ". . . niti za hip ne pomislimo, kakšna sramota je vendarle tisti zbor žensk, ki po naših klinikah čaka s plodom pod srcem in morilsko željo v glavi. In skoraj večina doseže svoj namen. Nato tiste ženske zakoljejo in napol mrtve odpeljejo na vozičkih v ostudne bolniške izbe, iz katerih gredo v življenje moralno in telesno zlomljene . . ."

SLOVENSKI OKTET vodi ravnatelj Glasbenega narodopisnega inštituta Valens Vodušek. Lani je imel oktet 61 koncertov, ki jih je poslušalo nad 37 tisoč ljudi. Poleg tega še 16 dobrodelnih. Gostoval je tudi v Nemčiji, Italiji, Franciji in drugod. Med svojimi točkami ima tudi razne Gallusove skladbe nabožne vsebine.

SLOVAR SLOVENSKEGA JEZIKA, književnega, v pripravi strokovnjakov Akademije znanosti in umetnosti, bo nekaj posebnega. Izšel bo v petih zajetnih knjigah v teku desetih let. Zajel bo vsa besedišča iz slovenskega slovstva nazaj do leta 1900. Besede izbira 15 slavistov in 50 drugih "jezičnih" strokovnjakov. Prva knjiga je napovedana prav za te dni, morda je že na trgu.

ZBORNİK "MLADJE", ki ga izdaja slovenska dijaška mladina na Koroškem, je s svojim najnovejšim izdanjem razočaral bolj ali manj vso slovensko javnost. Ze narodnostno vprašanje koroških Slovencev in njihovih odnosov do večinskega naroda zbornik obdeluje z veliko površnostjo in mlačnostjo. Naravnost škandalozno pa je, da **MLADJE** prinaša v (slabem) prevodu članek iz nemščine, ki sramoti papeža Pavla zaradi okrožnice "Človeško življenje." Uvrstitev tega članka v **MLADJE** je zavrnil celo ljubljanski štirinajstdnevnik **NAŠI RAZGLEDI**. Piše: "In tu še mnenje slovenskega pisatelja svetovljana (Jožeta Javorška) v njegovi zadnji knjigi: Naše žene ne marajo biti več matere, naši možje nič več očetje. Strah pred dolžnostmi, ki jih imajo starši do otrok, se je zalzel čisto v vse plasti prebivalstva . . ."

NAŠE "MISLI" so v Sloveniji nevarne — komu? Rojaku tam je bila ena številka poslana v zapечатem pismu po zraku. Namesto lista je prejel od krajevne občine obvestilo: I. Tisk se odvzame brez odškodnine. II. Pritožba ne zadrži izvršitve odločbe. III. Po členu 15. in 21. zakona o tisku in drugih oblikah informacij se smatra poslana pošiljka za tuji tisk. Po drugem odstavku 68. člena omenjenega zakona za vnašanje takega tiska je potrebno dovoljenje zveznega komisariata za notranje zadeve v Beogradu. Po 75. členu se tuji tisk, ki pride v državo brez dovoljenja, odvzame brez odškodnine. Načelnik oddelka. A.K. — Ploskajmo "svobodi" v mili domovini!



GORNJI GRAD V KOTU SAVINJSKE DOLINE

HELEN KELLER:

ZGODBA MOJEGA ŽIVLJENJA

Priredila Marija N., Melbourne

XXI.

DOSLEJ SEM METALA NA PAPIR dogodke iz mojega življenja, nisem pa dovolj poudarila, kolik pomen so imele v mojem življenju knjige. Bile so mi v zabavo iz njih sem zajemala modrost življenja. Poleg tega sem iz njih dobivala vse tisto znanje in vednost, ki drugim prihaja v dušo skozi oči in ušesa. Zares, knjige so mi pomenile toliko več kot drugim, da se bom zdajle vrnila v tiste čase, ko sem prvič začela z branjem.

Prvo celotno zgodnico sem prebrala, ko sem imela sedem let. Vse od takrat do današnjega dne sem prebrala in prežvečila vse, kar so tiskanega dosegli moji prsti. Sprva sem imela le malo knjig z vzbočenimi črkami. Bilo je le Prvo berilo in nekaj zgodbic za otroke. Zato sem pa tiste tolikokrat prebirala, da so moji prsti črke skoraj izbrisali. Včasih mi je povestice črkovala v roko gdična Sullivan, pa sem rajši sama brala, da sem lahko ponovila po svoji volji stavke, ki so mi bili posebno všeč.

Ko sem bila v Bostonu v šoli, sem začela brati sistematično knjigo za knjigo, ki sem jih našla v knjižnici. Brala sem in brala, tudi če sem kdaj razumela eno besedo v desetih ali pa dve na celi strani knjige. Toda moj spomin je bil tako sprejemljiv, da sem si zapomnila celo vrsto besed in tudi cele dolge stavke, ne da bi vedela, o čem govorijo. Pozneje, ko sem že znala govoriti in pisati doživlja je, so mi tisti stavki sami od sebe prihajali v spomin. Moji prijatelji so se čudili, koliko sem si že prisvojila jezika in govorce.

Vseh knjig, ki sem jih prebrala, bi ne mogla naštet. Pa že tistih, ki se jih dobro spominjam, je dolga vrsta. Nisem vseh enako rada imela. Najmanj so se mi dopadle basni, v katerih živali govorijo in počno stvari, kot bi bili ljudje. Vem, da basni hočejo dati nekaj nauk, toda smešna karikatura živali v basni je meni vse nauke zastrla. Posebno neumno se mi je zdelo, če so v basni opice ali lisice hotele dajati dobre nauke.

Pač pa sem z velikim užitkom brala spise o resničnih živalih, zlasti divjih in v tujih deželah. To so bile pač res živali, ne le karikature ljudi. Z vso simpatijo sem spremljala njihovo življenje, njihovo veselje in žalost, vse, kar mi je o njih povedala knjiga.

Kako me je privlačevala zgodovina! Kako sem se potopila v branje o starih Grkih in brala Homerjevo lliado in Eneido. Tako sem se uživila v junake Ilijade, da sem kar pozabila na omejenost mojega lastnega življenja. Navduševala sem se nad lepoto poezije, da se mi je zdelo, kakor da je vsa prostranost visokega podnebja moj osebni svet.

Sveto pismo sem pričela brati, preden sem mogla kaj doumeti. Zdaj se mi zdi nerazumljivo, kako je bilo mogoče, da takrat nisem imela smisla za čudovite harmonije v tej knjigi. Toda dobro se spominjam, kako je bilo. Neko nedeljsko popoldne nisem imela kaj početi. Prosila sem sestrično, naj mi bere kako zgodbo iz biblije. Začela mi je črkovati v roko zgodbo o egiptovskem Jožefu in njegovih bratih. Ne vem zakaj, zgodba me ni zanimala. Jezik v njej je bil nekam tuj in dežela Kanaan je bila daleč. Besede so se preveč ponavljale in preden so Jožefovi bratje prinesli njegovo pisano suktno očetu Jakobu v šotor, sem bila v deželi kinkanja. Morda sem bila vse bolj navdušena nad grškimi zgodbami zato, ker sem v Bostonu srečevala mnoge Grke, ki so bili vzhičeni nad svojo antiko, kokega Hebrejca ali Egipčana pa nisem nikoli živega srečala. Hebrejci in Egipčani so se mi zdeli čudni, dočim mi glede Grkov nikoli ni prišlo na misel, da bi jim rekla: čudni ljudje . . .

Toda polagoma sem odkrivala tudi v svetem pismu čudovite stvari. Leta in leta sem ga prebirala in vedno z večjim umevanjem. Navdihovalo me je do take mere, da končno nobene druge knjige nisem imela tako rada. Res sem našla v bibliji stvari, ki so me navdajale z grozo, so pa zato druge toliko bolj privlačne in mile. Na primer zgodba o dekletu Ruti. Kako vdana in zvesta je, moram jo imeti rada, ko si jo mislim na njeni zrelega žita s srpom v roki. Njena lepa duša odseva iz nje kakor zvezda na nebu v kruto okolič tedanjega barskega sveta. Branje svetega pisma me navdaja z občutjem, da "so vse vidne stvari le začasne, nevidne pa večne."

Z globokim zanimanjem sem prebirala tudi Shakespearja . . .

Poleg poezije in pripovedne proze sem rada brala zgodovinske knjige. Imela sem knjigo, ki je segla v zgodovino človeštva prav do začetka. Pripovedovala je, kako so iz množice ljudi vstajali posamezni velikani, titani, in zavladali nad ljudstvi. Mnoge so osrečili, vsaj nekateri, mnoge so drugi pahnili v sužnost, kakor so pač bili dobri ali zlobni. Brala sem, kako je znanje napredovalo, kako se je uveljavljala umetnost, pa spet propadala, da se je pozneje vse zopet dvignilo. Marsikje se je civilizacija pogreznila v pozabo, pa je prišla na

dan — kakor ptič Feniks — v drugem delu sveta.

Ko sem bila v kolegiju, sem se dosti od blizu seznanila poleg angleške tudi z nemško in francosko literaturo. Nемец postavlja moč pred lepoto in resnico pred lahkovernost. Tako dela v življenju in v literaturi. Vse njegovo delo je kakor nabiranje z velikim kladivom. Kadar govori, ne govori zato, da bi napravljaval vtis na druge, govori zato, ker mora ven, kar ga žge v notranjosti, ker brez tega bi mu napetost razgnala srce.

Izmed francoskih pisateljev sem nekatere imela bolj rada, druge manj. Toda končno so vsi pisatelji in pesniki — Francoz Hugo, Nemec Goethe in Schiller — vseh narodov glasniki večnih vrednot in moj duh jim spoštljivo sledi v tiste pokrajine, kjer se Lepota, Resnica in Dobrota zlivajo v eno.

Bojim se, da sem kar preveč napisala o svojih prijateljih, ki so knjige, pa komaj omenila nekatere, ki jih imam najbolj rada. Morda napravljam vtis, da me zanima med njimi le neki ozek krog. To bi bil jako napačen vtis. Resnica je, da ljubim zelo raznovrstne pisatelje in to iz zelo raznovrstnih razlogov. Lahko zapišem: lepa knjiga je moja Utopija. Ustvarjam si svet, ki ga v resnici ni. Ni ga zame, ki sem drugačna kot drugi ljudje. Toda v tisti umišljeni svet se rada umikam, ker tam ne prideta v poštev moja slepota in moja gluhost. Brez vseh ovir in zadreg se pogovarjam s svojimi prijatelji in oni z menoj. Vse, kar sem se sicer učila in so me učili drugi, se mi zdi do smešnosti malo pomembno, če vse tisto primerjam s širokostjo ljubezni in nebeške miline v poeziji lepe knjige.

MALO PO NOVI ZELANDIJI

Mario Abram

ŽE TEČE DRUGO LETO, odkar sem se iz Sydneya premestil v Novo Zelandijo. Morda bo moje znanje zanimalo, če kaj povem o tej deželi. Veliko je sicer še nisem videl, ker sem zaposlen v mestu Auckland in je tu precej tako kot po mestih vsega sveta. Za počitnice sem pa vendar napravil malo izleta po deželi in o tem bom kaj napisal.

Naš izlet je bil iz Aucklanda proti severu, kjer je gornji konec Nove Zelandije najbolj ozek. Prečkali smo most v mestu in se napotili navzgor. Pokrajina je lepo zelena, po večini so farme za živinorejo. Kmalu smo bili v kraju Whangarei ob vzhodni obali 107 milj od Aucklanda. Vse okoli so majhni hribi. Malo više od tam je kraj, kjer so domačini — Maori — sklenili in podpisali pogodbo z Angleži in tako postali del angleškega imperija. Videti je še hišo, kjer so se Maori zbrali, in tudi čoln. Prav tako še stoji Angleževa hiša, ki je tam živel in se dogovoril z Maori za pogodbo. Tam je imel svoje posestvo. Nisem si zapomnil, kdaj je bilo to.

Krenili smo naprej in zavili proti zahodni obali. Prebivalstvo v tistih krajih je mešano, polovica Maorov, polovica belih. Zelo veliko je Dalmatincev. Na Novo Zelandijo so prišli že nekako pred

60 leti. Maori in Dalmatinci žive v lepem soselstvu. Privabilo je Dalmatince v tiste kraje pridobivanje gumija (kauri gum) pod ondrotnimi drevesi. Guma je imela takrat visoko ceno. Ko so to po večini izčrpali, so se razkropili po okolici in jih danes dobiš v vseh poklicih. Zdaj predstavljajo že tretjo generacijo.

Obalo na severu, kamor smo šli, kličejo "99 Mile Beach". Ta plaža ali peščina ob morju je tako ravna, da po njej vozijo avtomobili. Ko so imeli ribiči tekmovanje, so avti drčali po plaži kot po glavni cesti. Jaz sem se ustavil za par dni samo 5 milj od obale v mestu Kaitaja. Imeli smo svoj šotor. Vreme je bilo lepo in pokrajina krasna, vse zeleno. Od severnega konca, ki ima tudi ime Severni rt, smo bili oddaljeni le še 30 milj.

Končno smo se obrnili nazaj proti jugu in se malo ustavili v mestu Dargoville bolj ob zapadni obali. Pravili so nam, da so to mesto ustanovili Dalmatinci. Prav blizu središča mesta nas je pozdravila večja zgradba z napisom: Jugoslav Social Club. Torej so Dalmatinci v mestu še krepko zastopani.

Od tod nazaj do Aucklanda se nismo nikjer več ustavili.

UTONIL V LJUBLJANICI — PA OSTAL ŽIV

(Iz župnikovih spominov.)

V NEKI PRIDIGI SEM MIMOGREDE OME-NIL: bral sem, da je med vsemi nasilnimi smrtmi najlažja, če človek utone. Dodal sem iz svojega: toda kdo ve? Kdaj je pa še kak utopljenec prišel nazaj povedat, kako lahko je umiral?

Še isti dan se je oglasil pri meni starejši človek in rekel:

“Vprašali ste na prižnici, kdaj je še kak utopljenec prišel nazaj povedat, kako lahko je umiral. Tu imate enega, ki je prišel to povedat”.

Počakal je, da bi videl, kakšen vtis je to napravilo name. Pa sem se samo nagnil k njemu in mu otipal roko od zapestja do komolca.

“Ampak duh nima ne kože ne kosti . . .”

Zasmejal se je.

“Hočete biti duhovito dovtipen. Res nisem duh. Pa si le upam trditi, da sem utopljenec, ki se je vrnil in lahko pove, da je tisto popolnoma res, kar ste brali. Tako lahko sem umiral v vodi, da še vedel nisem, da umiram. Bilo je popolnoma brez čutnega trpljenja, ali kakor pravimo, smrtnega boja. Lahko mi verjamete.”

To je bilo že kar preveč, da bi človek razmišljal, kako in kaj. Potuhnil sem se in neprizadeto vprašal: “Kje in kdaj?”

“V Ljubljani leta devetnajststo in pet”.

Gledala sva si v oči in grebla v drug drugega misli.

“Ne boste verjeli?”

“Pripovedujte!”

“Bilo je prvo leto mojega ljubljanskega šolanja. Stanoval sem v Vodmatu. Vedel sem za kopalnice fantov v Ljubljani tik nad karmelskim samostanom na Selu. Tam je bila Ljubljana široka, razmeroma plitva in počasi je tekla. Tja so se hodili kopat ljubljanski pobje, študentje ali vajenci, to me ni zanimalo. Nekoč sem jih videl s ceste na levem bregu, oni so se držali desnega. Zahotelo se mi je, da bi bil med njimi.”

“Rezujem.”

“Nekega dne, nič se ne spominjam, kako se je zgodilo, sem bil tudi jaz tam. Nič drugih okoliščin se ne zavedam, moj spomin me najde v vodi in skušam plavati, čeprav te umetnosti še nisem znal. Ko se utrudim, tako si pač zdaj stvar zamišljam, se postavim na noge, toda tla so bila tako globoko

pod menoj, da mi je voda pljusnila visoko nad glavo. Zavedel sem se, da brez tuje pomoči na pridem na suho.”

“Ha!”

“Pognal sem se na površje in se v naglici ogledal. Nikogar ni bilo v vodi v moji bližini, na bregu je stala gruča fantov skoraj v krogu, kakor da imajo kako zborovanje. Vsa moja pozornost je obtičala na njih. Kako naj jih opozorim na svojo onemoglost? Zapvpiti nisem mogel. Kako bridko sem želel, da bi me kdo od fantov zagledal. Pa to je moralo biti samo za hip. Takoj sem bil spet pod vodo in — po ljubljansko povedano — gagal sem. Nič ne vem, kako dolgo. Kakega trpljenja ni bilo, le tista prodirna želja, da bi me opazili.”

“Povsem razumljivo”.

“Ko sem se zadnjič pognal na površje, moral sem biti že docela izčrpan, sem videl prizor, ki mi je še sedaj kot živ pred očmi. Tik ob vodi na bregu je bil kot kip fant, čudno velik se mi je zdel, nekoliko naprej nagnjen, roke je imel stegnjene visoko nad glavo — in to je vse. Kako je prišel v tisto držo, kako je potem planil v vodo — vsekakor je planil — nič . . . Mene so zapustile vse življenjske sile, izgubil sem zadnjo kapljico zavesti in se pač potopil kot kamen na dno . . .”

Podoživljal je pred menoj svoje tedanje “gaganje”, da mu je zmanjkalo sape in jo je v dolgih požirkih lovil.

“Konec konca, zares pa le niste utonili. Saj ste mi že priznali, da niste duh . . .”

“Trdim, da je bilo prav toliko, kot da sem zares utonil. Ali mislite, da bi se nezavesten globoko pod vodo, kakor sem bil, še kdaj zavedel? Ne, bilo je po meni, bil sem zapečaten — seveda če bi pri tem ostalo.”

“Toda oni fant se je pognal za vami in vas potegnili iz vode. Zato ni pri tistem ostalo.”

“Bo že res tako. Nič ne vem, če je bil sam ali so še drugi prišli za njim. Pa to ni tisto, za kar nama gre. Gre za to, da povem: tisto, kar ste brali in v pridigi omenili, je do kraja točno. Jaz lahko rečem, da sem po vsej pravici rečeno, zares utonil, pa nisem imel nič telesnega trpljenja in nič smrtnega boja. Zdaj si pa mislite človeka, ki umira v ognju ali pod streli ali pod avtomobilom. No, včasih ugibam, če ima morda tako lahko smrt človek, ki mu odsekajo glavo ali če ga oplazi strela izpod neba.”

Nagonsko sem tudi jaz z njim vred o tem ugibal. Dognala nisva kaj prida, čez čas sem ga vprašal:

“Kdaj ste spet prišli k sebi?”

“Je zanimivo, pa k najinemu vprašanju komaj še spada. Zbudil sem se na travi, na trebuhu le-

žeč. Še vem, da sem bruhnil iz sebe za cel potok vode, potem sem glavo toliko dvignil, da sem videl okoli sebe brez števila — tako se mi je zdelo — golih človeških kolen in beder. Više gor moj pogled ni segel. Glasov nisem slišal nikakih, tudi kakih dotikov nisem čutil. Samo zgrozil sem se in zastrmel, kako vendar sem zašel v strnjen krog — Indijancev! To je bil moj edini vtis. In ta je tudi ostal. Sem moral pač pasti takoj spet v nezavest, toda slika golih beder okoli mene je ostala v meni in je še danes prav tako živa, kakor kip onega fanta na bregu, preden sem se dokončno potopil.”

“Iz te nezavesti ste se pač kmalu zbudili?”

“Prav nič ne vem. Vse mi je v spominu zbrisano. Kako sem prišel spet do svoje obleke, kako nazaj na stanovanje, do kam me je kdo spremljal — nič! Šele tam spomin spet oživi, ko me je drugi dan v šoli skrbelo, če profesorji kaj vedo o mojem kopanju, ki po šolskih postavah ni bilo dovoljeno.”

“Pa ste vsaj to zvedeli, kdo vas je potegnil iz vode?”

“Nikoli! Vse je ostalo zavito v temo. Sodim, da so bili študentje, ki z mano vred niso imeli dovoljenja za kopanje, pa so o vsem gladko molčali. Niti malo pojma nimam, komu se imam zahvaliti,

da sem živ. Samo molim za rešitelja, naj mu Bog povrne.”

To nama je obema seglo v srce, za časek sva obmolknila. Potem je spet povzel besedo:

“Vam, ki ste pridigar, naj še nekaj pripomnim, če smem. Pogosto mislim na to, da v tistih trenutkih, ko sem se potapljal, nisem prav nič pomislil, kaj bo, ko umrjem. Ali da bi, recimo, obudil kesanje. Prav nobene take misli . . .”

“Temu se ne čudim. Nagonsko ste čutili, da rešitev le mora priti. Poleg tega ste bili še napol otrok.”

“Že. Vendar sem bil globoko versko vzgojen in o potrebi kesanja ob smrtni uri sem dostikrat slišal in bral. Ko je pa bil čas za to — nič! Tole vam hočem reči. V svojih pridigah povejte ljudem, naj se nikar ne zanašajo na to, da bodo v zadnjih trenutkih, umirajoči, obračunali z Bogom. Iz svojega doživljanja vem, da s tem ni nič. Takrat je prepozno, rečem vam.”

Zamišljeno sem zrl vanj. Ugovarjati mu nisem mogel, da bom tako pridigal, pa tudi nisem obljubil. Naglo je vstal in se poslovil. Zadnje besede so bile:

“Povedal sem vam, vi pa — kakor se vam prav zdi.”



Narodne noče v Veselovem na praznik Kristusa Kralja

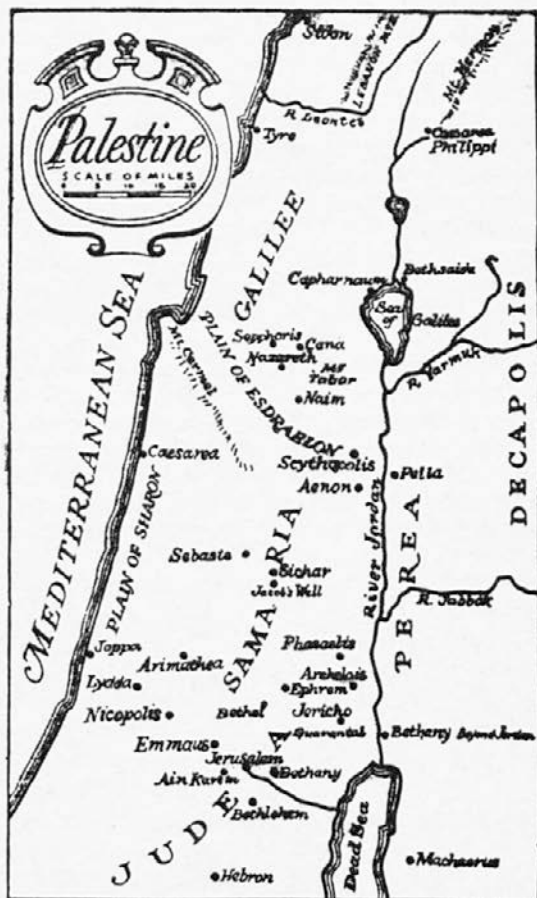
KAJ SE VAM ZDI O KRISTUSU? ČIGAV SIN JE?

(Mat. 22,42)

Vernim katoličanom je odgovor lahak. Vendar se je bati, da Kristusa premalo poznamo in malo vemo o njem. Pozabili smo. Prav bo, če ponovimo vsak mesec nekaj, kar so evangelisti o njem napisali. Poznanje Kristusovega življenja in delovanja bo poglobilo našo vero vanj.

Besedilo evangelijev imamo tu spodaj na levi strani, na desni pa pojasnila k besedilu, da nam bo lažje razumljivo. Priložena je zemljepisna karta Palestine, da lahko sledimo, kje se dogodki evangelijev vršijo.

Če pravimo, da smo Kristusovi moramo Kristusa kar najboljše poznati!



JEZUS OBSOJEN

Odslej si je Pilat prizadeval, da bi Jezusa oprostil. Judje so pa vpili: Ako tega oprostiš, nisi cesarjev prijatelj. Vsak, kdor se dela kralja, se cesarju upira.

Ko je Pilat slišal te besede, je privedel Jezusa ven in sedel na sodni stol na kraju, ki se imenuje Litostratos, po hebrejsko pa Gabata. Ko je sedeč na sodnem stolu, mu je njegova žena sporočila: Nič ne imej s tem pravičnim, kajti veliko sem trpela danes v sanjah zaradi njega.

Bil je pa dan pripravljana na pasho okoli šeste (dvanajste) ure. In rekel je (Pilat) Judom: Glejte, vaš kralj! — Ti so pa zavpili: Proč, proč, križaj ga! — Pilat jim je rekel: Vašega kralja naj križam? — Odgovorili so veliki duhovniki: Nimamo kralja razen cesarja.

PILAT GA JIM IZROČI

Judovski voditelji so uvideli, da je njihova tožba zoper Jezusa izgubljena. Pilat, vrhovni sodnik v imenu cesarja v Rimu, ne more najti nad Jezusom pripisane mu krivde. Izjavlja, da ga bo oprostil. To razkači judovske voditelje do vrhunca. Na vsak način hočejo svoje doseči.

Nenadoma si osvoje novo taktiko. Ne napadajo več Jezusa, tožbo naperijo na Pilata. Dopusča upor zoper cesarja! Dobro poznajo Pilatovo klečplaznenje pred cesarjem — zdaj ga imajo v kleščah. Ali se nam vdaj ali pojde naša tožba zoper tebe naravnost v Rim. . . .

Pilat je razorožen. Moral se bo vdati. Že sedita na sodni stol, pripravljen, da izreče obsodbo. Zadrži ga nekoliko poročilo od žene Klavdije. Njen poziv: nič ne imej s tem pravičnim, ga za hip

Ko je Pilat sprevidel, da nič ne opravi, ampak da hrup še bolj narašča, je poslal po vodo in si vpričo ljudstva roke umil govoreč: Nedoržen sem pri krvi tega pravičnika, vi glejte! — In odgovorilo je vse ljudstvo in reklo: Njegova kri na nas in na naše otroke! — Tedaj jim je izpustil Baraba, tistega, ki je bil zaradi upora in uboja vržen v ječo, za katerega so prosili, Jezusa pa je izročil njih volji. Vojniki so mu slekli škrlatni plašč in ga oblekli v njegova oblačila ter ga odvedli, da bi bil križan.

JEZUSOV KRIŽEV POT

In nesoč sam sebi križ je Jezus šel ven na kraj, ki se imenuje Lobanja, po hebrejsko pa Golgota. In prisilili so nekega mimoidočega moža, ki je prihajal s polja, Simona iz Cirene, očeta Aleksandrovega in Rufovega, da je nesel njegov križ za njim. Šla je pa za njim velika množica ljudstva, tudi žene, ki so žalovale in jokale nad njim. Jezus se je k njim obrnil in rekel: "Hčere jeruzalemske, ne jokajte nad menoj, temveč nad seboj in nad svojimi otroki. Zakaj glejte, prišli bodo dnevi, ob katerih poreko: Blagor nerodovitim in telesom, ki niso rodila, in prsim, ki niso dojile! Takrat bodo začeli govoriti goram: padite na nas, in gričem: pokrijte nas! Zakaj če se z zelenim lesom tako dogaja, kaj se bo zgodilo s suhim?"

Peljali pa so z njim na morišče še dva druga, ki sta bila hudodelca.

KRIŽANJE NA GOLGOTI

In ko so prišli na kraj, ki se imenuje Kalvarija (Lobanja), so mu dajali vina, mešanega z mero; poskusil je, pa ni hotel piti. Tam so ga torej križali. Jezus pa je govoril: "Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo."

Bila je (še) tretja ura (še ne poldan), ko so ga pribili na križ. In z njim so križali dva razbojnika, enega na njegovi desnici, drugega na levici, v sredi pa Jezusa.

Pilat je pa dal napraviti tudi napis in ga pritrtil na križ. Bilo je pa napisano: Jezus Nazarenčan, judovski kralj. Ta napis je bralo mnogo Judov, kajti kraj, kjer so Jezusa križali, je bil blizu mesta in je bilo napisano hebrejsko, grško in latinsko. Tedaj so rekli judovski veliki duhovniki Pilatu: Nikar ne piši "judovski kralj", ampak da je on rekel: judovski kralj sem. — Pilat je odgovoril: Kar sem pisal, sem pisal.

zbega, vzbudi mu tudi novo jezo nad Judi. V prenapeti razburjenosti si privošči še eno zasmehljivo igro z Judi, zagreši še eno podlost nad Jezusom: "vaš kralj. . ." Kako je mogel pričakovati kaj drugega, kot samo še večji hrušč? Vendar je imel še toliko drznosti, da je dal napraviti temu primeren napis na križ nad Jezusovo glavo. . .

Pomen umivanja rok v takih položajih so Judje dobro poznali iz pete Mojzesove knjige. Nič jih ni dirnilo. V svoji slepoti kličejo Jezusovo kri nase in na svoje potomce. Jezus je gotovo rekel na tihem, kot pozneje na glas: Ne vedo, kaj delajo. . .

NA KALVARIJO

Pot je bila dolga kakih 600 metrov. Sprva navzdol (danes je vrtina zasuta), nato navzgor do vrha. Jezus je najbrž nesel na svojih ramah samo popročen hloď križa, pokončni je čakal na Kalvariji. Taka je bila vsaj navada. Nekje sredi pota se je začel opotekati, morda je res tudi padel, Simon je moral prevzeti breme.

Pričujočnost žalujočih in jokajočih žen dokazuje, da da vsa judovska srca le niso otrdela in se strinjala z vpitjem nahujskane druhal. Gotovo so tudi mnogi možje čutili bridkost, pa moški tega ne razkazujejo radi trpeli so molče. Sočutje jokajočih gane božje Srce Jezusovo. Noče misliti na svoje trpljenje, misel mu plane v bližnjo bodočnost, ko bo prihrula nad Jeruzalem strahotna usoda pod navalom rimske vojske. Pomiluje ljudi, zlasti žene.

IZVRŠITEV OBSODBE

Preden so obsojence pribili na križ, so jim ponudili močne pijače, ki naj bi vsaj do neke mere omilila bolečine. Tudi Jezusu so jo podali. Piti ni hotel, malo okusil jo je morda zato, da bi ne ranil še bolj tistih, ki so s tako globokim sočutjem trepetali ob pričakovanju udarcev kladiva. Sam zase je hotel sprejeti trpljenje križanja s polno zavestjo.

Evangelisti nam križanja samega ne opisujejo. Njihovi prvi bralci so dobro vedeli, kako se je vršilo. Poznejši si morajo iskati opis v drugih zgodovinskih virih. Bilo je menda tako: Obsojenec je moral leči na tla in stegniti roke na poprečno bruno križa, ki si ga je sam prinesel ali mu je kdo pomagal. Skozi zapestje so žebli pritrtili roke na bruno. Nato so rablji potegnili bruno s človekom vred proti vrhu pokončnega bruna, kjer je bila dovolj globoka zareza, da se je napravil pravi križ. Šele nato so pribili k lesu tudi noge ali stopala. Če smemo verjeti znanemu "turinskemu prtju." so Jezusu pribili z enim samim žebljem stopali eno vrh drugega.

AMAZING ACCOMPLISHMENTS OF SLOVENES ABROAD

(Iz slovenščine)

Prejeli smo željo, da bi znani poziv dr. Edija Gobca objavili tudi v angleščini. Naši starejši naj bi na to objavo opozorili mlajše, ki slovensko ne berejo. Po takem branju naj bi se jim dvignil ponos, da so tudi oni — SLOVENC! Uredništvo MISLI to željo z veseljem upošteva. Besedilo je vzeto iz angleške objave v Ameriški domovini. — Ur.

WHAT DO THE FOLLOWING persons have in common?

A foremost linguist and ethnologist who was also a member of the Argentinian Academy of Arts and Sciences? A famous Nobel Prize winner in chemistry and a pioneer in the area of micro-analysis? An architect in his early forties who build L'Enfant Plaza in Washington and palaces and skyscrapers in Boston, Denver, Cambridge and Tel Aviv?

An American Olympic champion in skiing and a young lady who won the first place in the U.S. National Cross Country Championships? Leading authorities on cancer in Paris, Stockholm, Buffalo and Budapest? Winners of first prizes in architecture in Vienna, Buenos Aires and New York? The court architect of Ethiopia, the state architect of France, and the director of the school of Architecture in Sao Paulo, Brazil? Director of the Camille Dreyfus Laboratory in North Carolina, owner of an aluminium factory in Australia and on the Philippine Islands, owner of metal works Yanes in Brazil and directors of electrical equipment factories in Naples and Grenoble?

INVENTOR of the Rotafix plane model, president of a leading American engineering design firm, and a senior editor of LOOK magazine? A leading authority on Slavic studies in England, a member of the Polish Academy of Arts and Sciences in Warsaw, founder of the EMPA Institute in Switzerland, and physicists at the universities of Vienna, Heidelberg, Berlin, Laval and Massachusetts Institute of Technology? Rectors or chancellors in Vienna, Minnesota and California, or personal physicians of the late President Kennedy, President Masaryk of Czechoslovakia, Haile Selassie of Ethiopia, Maximilian of Mexico and Peter the Great of Russia?

GOLD MEDAL WINNER in the area of construction at the Brussels World Fair, an American champ amateur dressmaker from Euclid, a former rector of the Vienna Academy of Arts, a former editor of the leading French newspaper "La Pres-

se" and current editor of Dire, the first professional sculptor and founder of the Academy of Design in Chicago, winner of Grand Prix in an international exhibit in Tokyo, and two winners of the Good Man Award in Formosa? A composer and conductor who for several decades conducted the Finnish Symphony Orchestra in Helsinki, the American Polka King, and the founder of the Mozarteum for South America? The supreme military representative of the United States to the United Nations and Pope Paul's delegate to UNESCO?

Have you already guessed what all these great people have in common? Well, all of them are of Slovene nationality and their phenomenal success

"THE AUSTRALIAN" O STANISLAVU RAPOTCU

(November 4, 1969)

Piše umetnostni ocenjevalec Laurie Thomas. Poskusimo njegovo v angleščini izrečeno oceno povedati po naše. Morda takole:

"Rapotčeve nekdanje sličice iz podeželja Južne Avstralije — skrajno preprosti in prav ljubki prizori dolgih ravnih cest, izgublajočih se v daljnem obzorju — niso dale slutiti bruhajočih, kipečih, prav derviškarsko težkih zamahov njegovega čopiča, ki so se mu razvili, odkar se je naselil v Sydneyu.

"Zdi se, kakor da vsa njegova orjaška postava naskakuje platno pred njim, ko mu roka treska na blago misli, čustva, barvo, obliko in izraz brez vsakega oddiha in postanka.

"Vtis imaš, da je slikar zbral v sebi vso notranjo moč, premislil, kaj hoče, potem pa odprl zapornice in spustil ves tok notranjih sil skozi roko naravnost v čopič.

"Njegova slika APOLLO — 1 se poraja iz stalnega naraščanja obilne črne barve in sunkovitih horizontalnih zamahov v blesteč ognjen kobar rdeče barve." —

Rojaku, ki je že kar od sile slaven, najlepše čestitamo. Samo da bi se vendar že enkrat predstavil avstralski (in svetovni) javnosti kot SLOVENEK, ne samo spet in spet kot — Jugoslav. "Od vrabca je to!" — zapišemo prav z njegovim priljubljenim vzklikom. — Ur.

stories will be described and documented in our forthcoming publication on Slovene notables abroad.

There are, of course, hundreds of other Slovene achievers whose accomplishments will be discussed: American and Brazilian mayors and congressmen; leading scientists, artists and authors; leading physicians, architects and engineers; owners of factories, hotels and plantations; executives of industry and business; champions in sports and in other areas, etc., etc.

As you can see, very rich and impressive materials have already been collected. But we want to make our publications as meaningful and comprehensive as possible. Here we need your help. We need short biographical sketches and personal photographs of ALL Slovene notables abroad. Where applicable, we also need such documentation as bibliographies, excerpts from the press

indicating source and date), records on inventions and patents, and photographs of architectural or artistic creations, of factories, hotels, industrial products, medals, presidential and similar citations, etc.

Above all, we need addresses of all highly successful Slovenes anywhere in the world whose biographies should be included. Remember, the Slovene success story is YOUR success story. Won't you please help us with all relevant information and addresses — Please write to:

Dr. G. E. Gobec
Associate Prof. of Sociology
and Anthropology
Kent State University
Kent, Ohio 44240 USA.

P.S. You may write in English, Slovene, French, Italian, German, or Spanish.

PISMO IZ AMERIKE

Ivanka Kariž

Dragi rojaki: —

Po daljšem odmoru naj se vam zopet oglašim. Rada bi povedala kaj o življenju in obnašanju Slovencev v Ameriki. Dosti jih je še iz let po prvi svetovni vojni. Pripovedujejo, kako se jim je godelo. Ni bilo lahko dobiti delo in zaslužek. Zgodilo se je, da so prišli pred tovarno izkat zaposlitev, pa so dobili odgovor: počakajte, da bo koga ubilo, bo eno delavsko mesto prazno . . . Lahko si mislite, kako jim je taka beseda trgala srce.

Vse priznanje zaslužijo rojaki tu zato, da skrbijo za dolgo življenje slovensčine. Še tretji rod govori svoj materni jezik, drugi ga pa prav dobro obvlada. Starši pošiljajo svoje otroke v slovenske šole, da se še bolje naučijo. Amerikanci to razumejo in upoštevajo. Imajo celo pregovor, ki pravi, da je najbolj grdo, če otrok jezik svoje matere pojé. Tudi v Avstraliji bi moralo biti tako.

In koliko je tu med rojaki vseh vrst društev! Nedeljo za nedeljo imajo prireditve, pa tudi ob sobotah. Prirejajo lepe igre in pevske nastope. Dvorane so vedno polne. Treba je za take prireditve dolgotrajnih vaj. Ljudje se jih ne boje. Srečala sem moža pri 75 letih, navdušen pevec je, da še vedno hodi k pevskim vajam in mi je rekel, da komaj čaka na tisti večer. Seznanila sem se s starejšo ženo, ki je že 20 let predsednica svojega

društva in veliko žrtvuje za njegov prosep. In tako dalje.

Slovence zato v Ameriki tudi zelo poznajo in cenijo zlasti zaradi lepega petja, ki ga je slišati po radiu vsak dan. Če se predstaviš Amerikancu kot Slovenec ali Slovenka, takoj ugotovi: to je narod, ki ima lepe pesmi. Zato pa tudi cenijo našo narodnost in naš jezik, da ga ni treba nikjer zatajiti in skrivati.

Ko je nedavno ležal na mrtvaškem odru moj nečak, sin moje sestre, so prihajali molit h krsti tudi Amerikanci in so se pomešali med Slovence. Ko je šlo za skupno molitev za rajnega, smo vsi skupaj pokleknili. Vsem je bilo čisto prav, da je bil prvi rožni venec po slovensko, za njim pa eden po angleško. Tu se vidi, da tudi tuj narod spoštuje Slovence, če ta spoštuje svoj jezik in se ga drži. To bi želela tudi v Avstraliji tako doživeti, kot sem doživela tu v Ameriki. Bojim se, da rojaki doli niste tako zavedni Slovenci.

Marsikaj bi še napisala, pa ne vem, kaj bi p. urednik napravil s predolgim pismom. Bom pa raje napisala samo še to, da sem dne 22. oktobra po desetih letih spet videla sneg. Lepo ga je bilo videti, kako je naletaval in pokril s svojo belo odejo skoraj ves Ohio.

Zdaj pa lep pozdrav in brez zamere, če sem vas v tem pismu skušala pridobiti za večjo požrtvovalnost. — Ivanka Kariž



KOTIČEK NAŠIH MALIH

Martinoval je v domovini

Dragi Kotičkarji: —

Ker vem, da vsi še niste bili v Sloveniji na obisku, vam bom malo povedal, kako je tam o sv. Martinu, ki ima god 11. novembra. Lani ob tem času sem se jaz naučil, kako se iz mošta naredi vino. Veste, tistemu, kar iztisnete iz grozdja, se do svetega Martina reče mošt. Je največkrat sladak in jaz sem ga rad pil. Kakšen je pa kisel, pa se tudi dobro pije. O svetem Martinu pa mošt "krstijo", tako se reče, in potem ni več mošt ampak vino.

Mi smo si lani ob tem času napolnili košaro z dobrotami in odšli v zidanico. Stric Tone je rekel, da naj jaz dam vinu ime. Sem odgovoril, da naj bo kar Martin kot jaz. Potem smo ga pokušali. Po malen iz vseh sodov. Ko smo se napotili domov, smo bili tako dobre volje, da smo prepeli po poti in še doma vse pesmi, kar smo jih znali. Letos mi je pa stric pisal, da sem novemu vinu izbral pravo ime, ker ga je toliko, da bo letos o sv. Martinu še staro vino pil. Pozabil sem povedati, da smo tudi dobrote iz košare vse lepo pospravili. Že veste, kako.

Pa še kaj drugega smo delali doma v tem času. Nabirali smo mah za jaslice, ker potem rad zapade sneg in je mah težko dobiti. O jaslicah, lepih slovenskih, bom pa drugič kaj napisal. Ker boste te moje vrstice brali šele po prazniku sv. Martina, vas ne morem povabiti na Martinovanje k nam. Lahko pa pridete vseeno, kadar hočete. Boste pa pili oranžado in jedli pečenko, če jo boste s seboj prinesli. — **Martin Konda**, No. Strathfield, NSW.

Bavčarjev Bogdanček je pozdravil
novomašnika v Veselovem

Tudi Majda piše o domovini

Dragi Kotičkarji: —

V juniju sem vam obljubila, da vam bom napisala, kako je bilo v domovini, ko se vrnemo od tam. Ko smo prišli nazaj, me je stric Jože vprašal: Majda, si se naučila lepo po slovensko govoriti? Pa sem mu rekla: Slovensko sem se naučila, angleško pa pozabila.

Na letalu se nisem nič bala. Samo želedec mi je malo nagajal. Pa ni imel dosti časa, ker smo bili zelo hitro na Brniku. Tam so nas pozdravile narodne noše, pa čakali strici in tete. Mama in tete so jokale in se smejale. Jaz sem jih samo gledala.

Z avtobusom smo se odpeljali na Gibino. (Ko bi le Kotiček vedel, kje je to, je vzdihnil urednik.) Tam še živi naša stara mama. Čakalo nas je dosti ljudi. Zopet so se jokali. Ko smo se malo najedli, sem šla gledat okrog. V hlevu sem našla krave. Najbolj se mi je dopadla Lisasta. Tudi ona me je imela rada. Lahko sem jo božala in jahala.

Pa ni bilo dosti časa, ker smo veliko potovali okrog. O tem vam bom drugič povedala, če mi bo mama še hotela pomagati, ker pisati se v Sloveniji nisem mogla dobro naučiti. Ni bilo časa za šolo. Lep pozdrav! — **Majda Gjerek**, Heidelberg, Vic.

Dragi p. urednik: —

Rada bi videla, da objavite to mojo pesemco v Kotičku. Sama sem jo sestavila. Ime mi je Alenka. Imam dve sestrici. Ena je Iva, ki je šest let stara, druga je Andreja, ki ima že skoraj dve leti. Jaz pa sem 7 let stara. Tudi narisala sem vam vse tri in pošiljam slike. Moja pesemca je pa taka:

Andreja se joka, Andreja se dere,
vse skupaj drvi; ge-go-gu-gi.
Mamica reče: Pojdi zdaj spat!
Andrejčica reče: Go-ga-go-gat.
Mamica v posteljo jo položi,
Andrejka pa v postelji mehki zaspi.

Alenka Žigon, Cabramatta, NSW.

Draga Alenka: Ti boš gotovo nekoč velika pesnica. Pa tudi slikarica. Škoda, da slik ne morem objaviti. Le neprej, oj le naprej! — Ur.

SLOVENSKA LIPA

Dr. Rado Lenček

STOLETNA LIPA SREDI SLOVENSKE VASI! Sedem odraslih fantov je z iztegnjenimi rokami sklenilo obroč okoli njenega debla in jo komaj objelo. Mogočna krošnja je že zdavnaj prerasla cerkev, ki se stiska v njenem zavetju. Kot pravljurna kača se krivijo orjaške korenine pod njo in tegnejo v zemljo, se krivenčijo v grče, po katerih vse dni posedajo otroci . . . Potem se korenine razpredejo pod grobovi in kot z odprtimi dlanmi še v smrti objemajo one, ki so živeli v domačiji svetega drevesa.

Prav na sredi vasi je bila vsajena — kdo ve kdaj — in še danes se stekajo poti in steze do nje, široke in ozke stezice, preozke, za katere vesta le fantovska misel in deklisško srce.

Še sedaj, sredi zime, je veličasten pogled nanjo. Štiri mogočna debela se razraščajo iz spodnjega debla navzgor, ne veje, res mogočna debela. In kadar fantiči priplezajo prav do njihovega najvišjega vrha, kot ptički gledajo z višine drobno vasico pod seboj. Ali sedaj v tem času nihče ne pleza nanjo. Tam v maju in juniju bodo šele očetje pristavili lestvo, da se bo za čebelami mladina pognala nanjo pod dišečo lipovino. Za dečaki bodo tedaj splezali fantje in za njimi še dekleta. Potem bo kot v panju brnelo življenje v mogočni krošnji. Daleč zunaj vasi bo pozdravljajal potnika vonj po dišečem lipovem cvetju in kot omamljeni se bodo spuščali pridni obirači s polnimi vrečami zdravja z nje.



Umetnik Stanislav Rapotec
(Več na strani 338)

Kdo bi mogel poplačati lipi za vse zdravje, ki ga je zastoj razdala rodovom pred nami? Danes znosimo milijone v mestne lekarne za praške in kapljice. Nekoč prej pa je bil dišeč lipov čaj eno najimmetnitnejših domačih zdravil. V nobenem domu ga ni manjkalo. In bilo je zdravilo dojenčcem in starcem, vsem, prav vsem. Ni čudno, da je našim prednikom veljalo lipovo drevo za sveto.

Lipa jim je bila eno onih treh dreves, ki jim je nekoč celo strela ob nevihtah prizanašala. Lipa poleg gabra in našega kraškega brina! Ali ste že kdaj slišali, da je treščilo v brin? In stara slovenska pobožna zgodba vé povedati, da tudi v lipo nekoč ni treskalo. Zgodba dalje pravi, da je lipa sama prosila Boga, naj prikljče nanjo svoj poseben blagoslov. Rekla mu je:

“Mene sadijo najrajši k cerkvam. Kadar bo namenjeno, da bi moralo treščiti v cerkev, naj strela rajši zadene mene, da se ne zgodi kaka nečast svetemu Rešnjemu telesu v oltarju”.

Bog je lipi prošnjo uslišal, zato pa ji je podelil druge več vredne darove in časti. Postavil jo je, kakor je želela, za varuhinjo svojih cerkva in pobožnih Kristjanov, ki se v njih shajajo. Dal ji je mehak in gladek les, da delajo iz njega podobarji kipe svetnikov in svetnic. Dal ji je blago dišeče cvetje, s katerega nabirajo čebele najslajši med za ljudi in najboljši vosek za blagoslovljene sveče, ki gore pri službi božji. Dal ji je lepo rast, ravno deblo, košate veje in svetlo listje, da se je razveseli vsak človek že ko jo zagleda od daleč.

Podaril ji je zdravilno moč za mnogotere bolezninjeni senci tako prijeten hlad, da trudni poptnik pod nobenim drevesom tako povoljno in v slast ne počiva. Dasi je mehka in nežna, tudi v najhujši zimi ne pozebe. Okoli nje pokajo od mraza najmočnejši hrasti, bukke in gabri — lipa pa ostane zdrava in čila. In če vanjo tudi trešči, se še nikoli ni primerilo, da bi se od tega razčesnila ali posušila. Strela ji odbije vrh ali kako vejo in deblo nekoliko osmоди in ogrebe. Čez malo let pa se rane zopet zacelijo in drevo tako zabrsti in zagosti, da se mu le malokje kak kvar pozna.

Tako pravi staro slovensko izročilo. In da bi si upali ne verjeti temu izročilu? Pomislite le, kako staro mora biti. Starejše od najstarejše lipe sredi med nami!



OBCNI ZBOR

PRVIČ NA LASTNI ZEMLJI smo imeli 12. oktobra občni zbor. Prejšnji odborniki so dali poročila o svojem delu v splošno zadovoljstvo. Bilo je naporno delo posebno zato, ker je šlo za nabavo lastnega zemljišča za bodoči Slovenski dom. To ni bil majhen uspeh, dali smo jim priznanje.

VOLITVE novega odbora so so izpadle tako:

Predsednik: Lojze Košorok, tel. 560-8149

Podpreds.: Vinko Ovijač, tel. 70-6185

Tajnica: Silva Batič, tel. 728-7335

Blagajnica: Marija Košorok, tel. 560-8149

Kult. referentka: Antonija Vodopivec

Propaganda, članstvo: Matija Okorn, tel. 635-4724

Gospodar: Franc Ratko

Socialni referent: p. Valerijan Jenko, tel. 31-3655

Za prireditve: Adolf Persič

Za mladino: Stanko Petkovšek

Pred novim odborom je naloga, da postopoma uresniči naše skupne želje. Na slovenski zemlji mora napraviti prijetno shajališče za rojake. Preurediti treba učilnico za nedeljsko slovensko šolo, urediti park, napraviti balinišče, igrišče in še marsikaj. Pri vsem tem so važne sanitarne naprave. Vse to je ujno, da se bodo rojaki radi zbirali na zemljišču v prostem času. Dom z dvorano mora zaenkrat počakati.

Za vse te načrte bo treba nadaljevati z darovi in prostovoljnimi delom, pa oboje še povečati. Novi odbor bo skušal med članstvom in vsemi rojaki to doseči.

Še neobjavljeni darovi: Neimenovan: \$100; Anton Gržina: \$20; Stanko Zitko: \$40; Ljenko Urbančič \$25; Ivan Brec, B. Pezdirc, G.J. Antice po \$20; Tone Konda, Ivan Pernič, Emil Pantner po \$10; Albert Povše in Albert Vene po \$6; Florjan Mavrič in Žarko Lutman po \$5; C. Sedmak \$4; H. Juriševič in Tone Šajn po \$3; R. Bogatec, Rudi Jamšek, Štefan Zeks, Jože Bregantič po \$2.

OD ZABAV Materinski dan \$190-61; očetovski dan: \$126-90; gasilska \$36-19; piknik \$150-28; kresovanje \$14.88; zimski večer \$157-35; "očeto-vanje" \$225-14, koline \$186-70; letni bal izguba: \$180-08.

NABIRKA ZA VDOVO POTEPAN: Tone Šajn nabral med fanti: \$62-20; očetovski dan \$54-57; zbirka v Boral rafineriji \$22-70; B. Dubnič \$25. SDS \$20; A. Logar, A. Barič, J. Belič, A. Šajn, I. Pernič, J. Busan, V. Ovijač po \$10; S. Petkovšek, F. Valenčič, F. Novak po \$5; S. Bec, F. Breznik, M. Okorn, V. Kobal po \$4; I. Bavčar, I. Rubeša po \$3; F. Conder in J. Kariš po \$1.

Društvo in ga. Ivanka kličeta: Iskrena hvala!
— **Matija Okorn.**

Slovensko društvo Sydney
Box 93, P.O. Fairfield, 2165

vabi na

MIKLAVŽEVANJE

Masonic Hall, Guildford

V soboto 6. decembra ob 8. zvečer

Postregli bomo s kranjskimi klobasami, orehi in potico.

Bogat srečolov in prijetna zabava ob zvokih godbe "Jadran".

MIKLAVŽEVANJE

za otroke posebej

na SLOVENSKI ZEMLJI

45 Ferrers Rd. Horsley Park

7. decembra ob 2. pop.

Vsi vljudni vabljeni, posebno starši z otroci.

ČEMU DRUŠTVO? — Društvo je v službi občestva: druži, povezuje, usmerja, spodbuja. Skrbí morda najprej za domačo zabavo, ki naj bo poštena in pristna našemu čutenju. Nato poživlja naše kulturne dobrine, v katerih samo rasli 20,30 ali več let. Prinesli smo jih s seboj: jezik, pesem, navade. Tega zaklada ne smemo zavreči kot nepotrebno šaro in nadležno breme. Je del naše posebnosti in nam to posebnost ohranja. Tudi se ne da uničiti. To bi zmogla le sila. Bila bi "operacija", ki bi škodovala, ker je protinaravna. — Janez Grile, Venezuela.

NARODNA PRIPOVEDKA O JAKOBU KOVAČU

Poslal Ivan Štrucelj

Slikal Evgen Brajdot

XI.

NIČ NI VEDEL JAKOB, kako dolgo je po padcu v globino ostal nezavesten. Ko se je prebudil, je hitro presodil, zakaj je vse to prišlo. Tovariša sta se polastila njegove grofične. Ni si vedel pomagati, dokler se ni spet spomnil svoje železne palice. Pograbil jo je in šel iskat izhoda iz grozne luknje.

Z gnusom v duši stopi po votlini in počasi pride do nekih vrat. Razbije jih s palico in stopa naprej. Pride do drugih, tudi te mu palica gladko odpre. Pride do tretjih, palica zamahne, pred Jakobom pa strahoten prizor. Poln ogromen prostor samih hudobcev in vragov. Bili so nekdanji biriči, med njimi tisti, ki je hodil naše tri junake pretepat. Zagledal je Jakoba in se zgrozil. Brž je začel praviti tovarišem, kakšen junak je Jakob, močan kot sto zlomkov, naj se ne spuščajo z njim v prepir.

Da bi to ne bilo varno, je Jakob tudi takoj pokazal. Začel je mahati s svojo palico in kričati na vse grlo:

“Pokazite mi, kako pidem iz tega podzemlja, če ne vam razbijem butice zapovrstjo in vaše kosti v prah spremenim.”

Hitro migne poglavar hudobcev vsej četi, naj takoj gredo z njim. Vodi jih do odprtine, kjer je ležala na tleh spuščena vrva. Jakob je šel za njimi. Poglavar se postavi pod odprtino in ukaže nemu,

naj mu spleza na rame. Tretji je moral splezati na rame drugemu, šetrti tretjemu in tako naprej, dokler ni zadnji segel do vrha. Nastala je strma lestvica in Jakob je splezal po njej — čeprav je bila iz samih hudobcev — zdrav in vesel na svetli in beli dan.

Začudil se je, da je bil grad zelo daleč, pa v pripovedki je vse mogoče. Pohitel je tja in ko je došel, je bila že noč. Zaslíšal je iz gradu, ki je bil ves razsvetljen, godbo in petje in ukanje in ples. Tiho se je splazil okoli ogla pod okno in je zagledal pri mizi Marka in Jureta, kako mogočno sedita, med njima pa rešena grajska hči. Kri mu zavre v vseh žilah, pa se pomiri in trezno premisli, kaj je treba storiti.

Brž se preobleče v berača, palico odloži v veži, pa stopi v slavnostno dvorano proseč za skorjico kruha. Marko in Jure zavpijeta, da berač nočoj nima tukaj ničesar iskati. Jakoba podita iz sobe. Rešena grofična se pa brž spomni, kako je Bog kaznoval očeta in njo in vse druge, ki so bili do ubogih tako trdosrčni. Plane od mize in sama poda beraču jedi in pijače. Tedaj ji Jakob pove na uho, kdo je in po kaj je prišel. Deklica ga pogleda v obraz in mu v naročje omahne.

Jakob jo izpusti in plane po palico. Zamahne z njo sredi dvorane po zraku in se predstavi. Grofična prihiti in se ga z obema rokama oklene. Marko in Jurc — padeta pod mizo. Ni ju brcnil tja vrag, huda vest jima je to storila.

NADALJNI DAROVI ZA SKLAD

in druge namene

\$ 11: Štefan Žeks; \$ 9: Franc Nagode; \$ 7: Edvard Polajnar; \$ 5: Neimenovana; \$ 4: Ivan Stanjko; \$ 3: Jože Grubiša, Olga Saulig, Mario Kranjc, Drago Gračner;

\$ 2: Franc Kovačič, Ivanka Kariž, Poldo Perdec, Jožef Celhar, Emil Lozej, Franc Vrabc, F.S. Dragoset, Ludvik Budin, Jože Pegan, štefka Fretze, Mihael Ropret, Janez Geršak;

\$ 1: Rajko Fabčič, Pavel Trček, Marta Leben, Anton Valher, Rudolf Jamšek, Angela Brala, Leo-

pold Bajt, Jožef Kale, Vinko Bogolin, Ivanka Penca, Marija Mertik, John Porok.

P. STANKO PODERZAJ, INDIJA: — \$ 10: Franc Šveb, Neimenovan; \$ 8: Albina Konrad; \$ 2: Helena Pirc, Pavla Pirc, Mirko Cuderman; \$ 1: Danica Mc. Lachlan.

Vsota je \$ 117. Za Božič želimo poslati — želeti bi bilo bolj “okrogle” številke. Kaj pravi-te?

ZA SLOMSKOVO ZADEVO. — \$ 5: Neimen.; \$ 2: F.K.; \$ 1: Ivan Legiša, Lojze Filipič. — Vsota je \$ 35. Čakamo, da bo 50... nato odpošljemo.

Prisrčna hvala vsem, ki ste in boste še darovali.

Z Vseh Vetrov

MINISTRSTVO ZA MIR ali mirovno ministrstvo naj bi imele države poleg vojnega ministrstva — ali še bolje: brez tega drugega. Ta lepa in pametna misel je vsaj v Združenih Državah Amerike že stara. Sprožili so jo že večkrat v preteklem in sedanjem stoletju, ostalo je le pri besedah. Prav zadnje čase se je spet sprožila. Vseč je vsem, vsi bi si želeli imeti tako ustanovo, prav kakor vsakdo izjavlja, da je za mir na svetu in zoper vojno. Toda kakšno poslovanje dati ministrstvu za mir, ni tako lahko pokazati. Je veliko vprašanje, kako bi gledala minister za vojno in minister za mir drug na drugega. Kadar bodo države res hotele imeti mir na svetu in bodo sovražile vojno, bodo najbolje storile, če današnja ministrstva za vojno spremenijo v — mirovno ministrstvo.

LJUBO SIRC, splošno znani gospodarski strokovnjak, profesor velike univerze v Angliji, je obiskal Slovence v ZDA in jim predaval vsaj v Clevelandu, morda pa še kje. Ljubo nam je znan poleg drugega po svoji knjigi Nesmisel in smisel. V njej opisuje svoja doživetja v komunističnih zaporih v domovini, iz katerih se mu je končno posrečilo priti v svobodni svet. Ko je bil v Ameriki, se je gotovo srečal spet tudi z ljubljanskim pomožnim škofom dr. Leničem, ki je bil tudi tam na obisku in imel misijone za Slovence. Svoj čas sta doma skupaj zaprta — marsikak spomin sta lahko obudila na "lepe stare čase" . . .

V **CARACASU**, glavnem mestu južno-ameriške države Venezuele, je ondotni nadškof in kardinal ustanovil novo župnijo sv. Kajetana. To samo za nas še ni kaj zanimivo. Zanimivost se začne, ko izvemo, da je za prvega župnika na novi fari postavljen g. Janez Grilc, seveda Slovenec. Že kakih deset let živi v Carakasu in skrbi za duhovni blagor svojih rojakov v obširni državi. Izdaja zanje tudi preprosto razmnožen list z imenom ŽIVLJENJE. Nova župnija seveda ne bo samo za Slovence, upati pa je, da bo župnik mogel še nadalje skrbeti za svoje rojake prav tako uspešno kot doslej.

O **AFRIKI JE ZAPISAL** koroški župnik Vinko Zaletel marsikaj jako zanimivega. Pisal je s svoje- ga obiska v Afriki pred malo meseci. Na primer:

Ko hodim po novem modernem mestu Kampali, me razen črnih obrazov nič ne spominja na Afriko. Banke, uradi, trgovine, hoteli, vse je kot v evropskih mestih, le še bolj novo, prostorno, široko. Kljub temu so vse ceste nabasane z avtomobili, tudi najbolj razkošnimi. Tudi tam je že težko parkirati, Banke, finance, velepodjetja pa so vsa v belih rokah, zato uspevajo. Afrikanci so v tem oziru neizkušeni.

SVETOVNO RAZSTAVO otroških risb, prvo te vrste v zgodovini, so letos v juniju priredili v Caracasu, glavnem mestu Venezuele. Svoje risbe so poslali otroci iz 35 dežel. K svojemu kratkemu poročilu o tej razstavi dosvalja Glas SKA: Največ razstavljalcev je bilo — Slovencev. Škoda, da ni povedano, od kod vse so prišle na razstavo slovenske otroške risbe. Verjetno vsaj v glavnem prav iz slovenskih družin v Venezueli sami. Če je tako — zaslužijo več ko gole čestitke!

MEDNARODNO ZDRUŽENJE ARHITEKTOV je zborovalo v oktobru v Buenos Airesu, glavnem mestu Argentine. Njihovo geslo je bilo: Stanovanje — družbeno dobro. Gre predvsem za gradbe primernih stanovanj v velikih mestih. Izkazuje se namreč, da razni nemiri in prekucije izvirajo dostikrat tudi iz tesnobe in drugih tegob ljudskih bivališč ali stanovanj. Letošnji kongres arhitektov si je postavil za nalogo, da prerešeta različne možne rešitve temu perečemu problemu. Poročil o njihovih ukrepih še nimamo, pa že samo vest o takem svetovnem posvetovanju je zanimiva in spodbudna.

P. BRUNO KOROSAK, slovenski frančiškan v Rimu, profesor bogoslovja na univerzah, je tudi strokovnjak za beatifikacije svetniških kandidatov. Sodeluje pri zadevnih uradnih v Rimu in ima veliko izkušenj. Pretekli avgust je prišel na povabilo marquetteškega škofa Salatka v Ameriko, da bi preiskal dosedanje delo za Baragovo beatifikacijo v marquetteški škofiji. Kako dolgo je ostal in kako je ocenil škofove dosedanje napore, še ni poročil. Vsekakor je zanimivo in razveseljivo, da je škof, naslednik Baragov, poklical k sebi Slovence, Baragovega rojaka. Upajmo, da bo obisk p. Brunota v Marquettu pomenil dober korak naprej v delu za Baragovo beatifikacijo.

MED SLOVENCIM V AMERIKI IN KANADI

je več tednov misijonaril v letošnjem poletju ljubljanski pomožni škof dr. Lenič. Povsod so ga bili rojaki veseli in mu prirejali navdušene sprejeme. Z veseljem so poslušali njegove govore v cerkvah in dvoranah. Poleg drugega jim je na srce polagal tudi zadevo znanega SLOVENIKA v Rimu. Dejal je, da SLOVENIK ne bo služil samo izpopolnitvi študija slovenskih duhovnikov, "ampak naj postane tudi splošno versko in narodno sveetišče Slovencev ob sedežu sv. Petra."

STANKO A. STATER V BLACKTOWNU morabitni še ni bral naslednje modrosti iz ust rajnega Winstona Churchilla. Vprašali so ga, kakšne lastnosti mora imeti dober politikar. Rekel je: Dober politikar mora znati povedati, kaj se bo zgodilo jutri, pojutrišnjem, prihodnji teden, prihodnji mesec, prihodnje leto. Potlej mora pa znati lepo razložiti, zakaj se vse tisto ni zgodilo. — Veste, Stanko, Churchill je znal biti hudoben. Pričujoči poročevalec ga SKUŠA posnemati.

SLOVENSKI "SEZONSKI" DELAVCI in delavke iz Slovenije v Nemčiji so imeli prilliko videti lepe barvane slike iz življenja rojakov v Argentini. Zelo so bili začudeni nad vsem, kar so videli. Komaj so mogli verjeti, da je 7.000 povojnih izseljencev, beguncev, zgradilo poleg drugega 10 prosvetnih domov. Videli so tudi vsakoletno romanje Slovencev v Marijini cerkev v Lujanu z udeležbo okoli 2.000 rojakov. Za Slovence v Nemčiji se na več krajih vrše redne službe božje v njihovem jeziku. Navajajo se kraji: Augsburg, Regensburg, Ingolstadt, Muenchen, Berlin itd.

O PRILIKI VSEDRŽAVNIH VOLITEV v Avstraliji, ki so obvezne za oba spola vseh stanov in poklicev, nas je dirnila novica iz švice, ki velja za jako prosvitljeno deželo. Tam si ženska volilna pravica šele z veliko težavo utira pot do veljave. Šele nekateri kantoni so jo uvedli in nadaljnji jo uvajajo, torej le bolj pri lokalnih volitvah, do čim o volilkah za federalne funkcije še vedno ni govora. Takrat gre na volišče izključno samo moški svet. Ali ni čudno, da švicarske ženske ne gredo "na ulico" z demonstracijami.

PISMO IZ CANBERRE

Dragi rojaki,

27. oktobra ob 9.11 zjutraj je pretresel Banja Luko — eno najlepših mest v Bosni — strašen potres z katastrofalnimi posledicami. Moč potresa je bila preko osem stopinj. Točno število žrtev še ni znano. Center mesta je skoro popolnoma porušen, pa tudi okolne vasi in predmestja so bile prizadeta. Ceni se, da je bilo 85% hiš v mestu porušениh in da je okrog 40.000 ljudi ostalo brez strehe.

Po vsej Jugoslaviji se je pričela akcija za pomoč nesrečnemu mestu.

Mednarodni Rdeči Križ v Ženevi je sprožil veliko mednarodno akcijo za pomoč Banja Luki.

Mnoga jugoslovanska društva in mnogi pojedinci se obračajo na Jugoslovansko Poslanstvo in Generalni konzulat v Sydneyu za informacije, kako bi pomagali žrtvam potresa v Banja Luki. Smatramo, da bi bilo najboljšje, da se formirajo lokalni odbori za pomoč potresnim žrtvam v Banja Luki, preko katerih bi se razvijala ta akcija za pomoč. Isto kot je bilo o priliki potresa v Skopju.

V te odbore bi lahko pristopili predstavniki društev naših izseljencev v Avstraliji, kakor tudi ugledni avstralski in jugoslovanski predstavniki poedinci, kateri bi želeli pomagati.

Zbrane priloge za pomoč Banja Luki lahko pošljete na sledeče naslove:

EMBASSY OF YUGOSLAVIA
P.O.B. 161, MANUKA,
CANBERRA A.C.T. 2603
ali

CONSULATE GENERAL OF YUGOSLAVIA,
31 — 33 Knox St.
DOUBLE BAY, SYDNEY, NSW.
ali

ODBOR ZA POMOC POSTRADALIMA OD
ZEMLJOTRESA U BANJA LUCI, KOMUNALNA BANKA, BANJA LUKA, BOSNA I HERCEGOVINA, YUGOSLAVIA
z značko na pismu "POMOC ZA BANJA LUKU"

POSLANISTVO SFRJ — CANBERRA



Iz Slovenske Duhovniske Pisarne N.S.W.

66 Gordon St., Paddington, N.S.W. 2021

Tel. za p. Valerijana: 31-3655

Službe božje

Nedelja 16. nov. (tretja v mesecu):

Leichhardt (Roseby & Thornley) ob 10:30
CANBERRA (Braddon) ob 6. pop.

Nedelja 23. nov. (četrt):

Sydney (St. Patrick) ob 10:30
Villawood (Gurney Rd.) ob 10:15:

Nedelja 30. nov. (PETA v mesecu):

Leichhardt (Roseby & Thornley) ob 10:30
HAMILTON (N. Castle) ob 3:30 pop.

Nedelja 7. decembra (prva):

Blacktown (stara cerkev) ob 10:30
Croydon Park (sv. Janez) ob 10:30

Nedelja 14. dec. (druga):

Sydney (St. Patrick) ob 10:30
WOLLONGONG (St. Francis H.) ob 3:45 pop.

K MOLITVAM ZA DOMOVINO

Po maši pri sv. Patricku četrto nedeljo (23. nov.) bomo spet molili za blagor domovine Slovenije.

Krožek Slomšek-Baraga, ki vzdržuje te molitve, je odsek MOLITVENE ZVEZE ZA DOMOVINO, ustanovljene pred leti z blagoslovom rajnega škofa Rožmana. Še na smrtni postelji se je razgovarjal o njej.

Ob desetletnici škofove smrti bomo imeli v mislih vse tiste namene, ki jih je on imel z ustanovitvijo Molitvene zveza za domovino. Lepo vabljeni.

PRAZNIK BREZMADEŽNE

V ponedeljek 8. decembra je praznik Marijinega brezmadežnega Spočetja. Vemo, da v Avstraliji ni zapovedan praznik, pa je vendar zelo velik in lep.

Služba božja za Slovence bo zvečer ob 8. pri sv. Patricku, Sydney. Častilci Matere božje vabljeni!

HAMILTON — NEW CASTLE — POZOR!

Izjemoma bo ta mesec PETA nedeljo (30. nov.) služba božja pri vas bolj zgodaj: ob 3:30 pop. Pride namreč tudi k vam naš p. Stanko Zemljak s ponovitvijo svoje nove maše.

Po opravi v cerkvi domačnost ob čajanki v dvorani. Rojaki vljudno vabljeni.

WOLLONGONG — POZOR!

Izjemoma bo v decembru (nedelja 14. dec.) služba božja pri vas bolj zgodaj: ob 3:45 pop.

Ob 5. bo namreč obiskal vaše otroke (in vas) Miklavž v cerkveni dvorani ob katedrali. Na obe je vljudno vabljeni!

PONOVITEV NOVE MAŠE

Naš novomašnik se ima pokazati samo še v Hamiltonu rojakom okoli New Castla in "ponovitve" bodo zaključene. Bile so lepe slovesnosti. V NSW je bil prvi na vrsti Wollongong. Po opravi v cerkvi je bil v dvorani zelo pester instrumentalni in vokalni koncert pod vodstvom glasbene učiteljice ge. Selme Thuma. V cerkvi je pomagalo pri petju tudi nekaj glasov iz Sydneya.

V Canberri je iznenadilo novomašnika lepo število narodnih noš. Za sprejem v dvorani so se Canberčani izkazali z lepo pripravljenim in do potankosti izvedenim mladinskim koncertom. Odrasli pevski zbor je na predvečer "izpilil" g. Klakotčar iz Sydneya. Na orglah je petje spremljal Cvetko Falež ml.

Na nedeljo Kristusa Kralja je bila ponovitev v Sydneyu. Vse je lepo poteklo po načrtu, kot je bil objavljen v prejšnji številki. Udeležba je bila prav dobra. Dež je le malo ponagajal. Narodne noše so zbudile mnogo pozornosti, pri sprejemu so se odlično postavili otroci Slomškove šole.

Iskrena hvala vsem, ki ste kakor koli pripomogli, da so se te lepe slovesnosti povsod tako lepo izvedle. — P. Valerijan.

O REVOLUCIJI IN REFORMI

V ZNANI OKROŽNICI "O delu za razvoj narodov" (Populorum progressio) je papež Pavel VI zapisal besede, ki jih moramo imeti pred očmi, ko obravnavamo vprašanje revolucije in reforme. Papež pravi takole:

NUJNOST NALOGE

29. Treba je hiteti: preveč ljudi trpi in več se razdalja, ki loči razvoj enih in zastoj ali celo nazadovanje drugih. Treba je tudi, da se delo, ki ga je treba opraviti, razvija skladno, ker je sicer nevarnost, da se razdero nepogrešljiva ravnotežja. Nepremišljena agrarna reforma lahko zgreši svoj namen. Nenadna industrializacija lahko razdere še potrebne ustanove in družbene nadloge, ki bi pomenile nazadovanje človeštva.

SKUŠNJAVA NASILJA

30. Vsekakor obstoje položaji, katerih krivičnost vpije v nebo. Če celi narodi brez najpotrebnejšega živijo v taki advinsosti, ki jim onemogoča vsako pobudo in odgovornost, tudi vsako možnost kulturnega napredka in udeležbo pri socialnem in političnem življenju, tedaj je res velika skušnjava, da se s silo zavrne taka krivica nad človeškim dostojanstvom.

REVOLUCIJA

31. In vendar vemo: revolucionarni upor — razen kadar bi očitno in dolgotrajno nasilje hudo prizadelo osnovne človečanske pravice in bi nevarno škodovalo blaginji dežele — rodi nove krivice, prinaša nova nesoglasja in povzroča

nova razdejanja. Ne gre torej, da bi resnično zlo pobijali za ceno še hujše nesreče.

REFORMA

32. Razumite nas prav: s sodobnim položajem se moramo pogumno spoprijeti in krivice, ki jih vsebuje, je treba pobijati in premagati. Razvoj terja drzne in globoke spremembe. Nujne reforme je treba izvesti brez odlašanja. Vsakdo mora plemenito prispevati svoj delček, zlasti tisti, ki imajo po svoji vzgoji, položaju, oblasti veliko možnosti za delo. Naj dajo vzgled, da vzamejo nekaj od svojega premoženja, kakor je storilo več naših škofov. Tako bodo ustregli pričakovanju ljudi in bodo zvesti božjemu Duhu, zakaj "evangeljski je v človekovem srcu zbudil in zbuja neuzdržljivo zahtevo po dostojanstvu".

To so torej besede papeža Pavla VI. Ne potrebujejo nobenega komentarja. Papež priporoča temeljite reforme, ki jih je treba takoj izvršiti. Če jih svet ne bo izvršil, potem se lahko zgodi, da se bodo ponižani in razžaljeni s silo uprli krivicam, ki jih morajo trpeti.

Papež smatra revolucijo za zlo, ki rodi nove krivice, prinaša nova nesoglasja in povzroča nova razdejanja. Toda, kadar bi očitno in dolgotrajno nasilje hudo prizadelo osnovne človečanske krivice in bi nevarno škodovalo skupni blaginji dežele, tedaj in samo tedaj je revolucionarni upor upravičen.

— "Družabna Pravda"

VESELOVO — KLIČE!

DVE SOBOTI — 22. in 29. nov. — bomo pleskali notranjščino naše bodoče cerkve. Lepo prosim vse, ki imate kaj izkušnje s tem delom, da pridete v Merrylands obe soboti zjutraj. Prinesite čopiče in valje, lestve in canvas ali plastiko za zaščito pohištva in tal. Prosim.

Povem odkrito: ponudili so se tudi za to delo bogoslovci frančiškani iz Cambletowna, ki so nam pobarvali cerkev od zunaj. Toda moja misel je, da si ne smemo dati preveč streči od drugih. Cerkev je naša, predvsem se moramo sami potruditi, da

bo pred koncem leta urejena za službo božjo. Ali se vam ne zdi tako? Da? Zato še enkrat: pridite!

DAROVI za Veselovo bodo objavljeni v decembrskem Rafaelu. Naj jih do takrat še veliko pride! Molitve za dobrotnike opravljene kot po navadi tudi ta mesec.

NOVO! Vsi darovi za naš center v Merrylandu od \$ 2 navzgor so od 1. julija tega leta naprej takse prosti. Vsi boste prejeli tozadevna potrdila, da se z njimi izkažete, ko boste v juliju 1970 izpolnjevali davčno predlogo.

NEW SOUTH WALES

Marrickville. — Če to že veste, ni treba, da bi brali. Bil je kmet, ki je zmerom godrnjal nad vremenom. Enkrat je rekel tako glasno, da ga je moral Bog slišati: Ko bi imel jaz oblast, da bi urejeval vreme nad mojim posestvom, bi bil kmalu velik bogatin. Gospod Bog ga je prijel za besedo in mu je dal oblast nad vremenom za leto dni. Ves vesel je kmet obdelal svoje dolge njive in vse posejal in nasadil. Ker je sam narekoval, kdaj naj sonce sije in kdaj naj pride dež, je vse izredno lepo raslo in obetala se se je sijajna letina. Žito je bohotno raslo in se ni dalo primerjati z rastjo na sosednjih poljih. Prišel je čas žetve in mlatve, kmet je nosil glavo bahato pokonci in se lotil dela. Toda čudno, zrnja ni bilo, sama slama. Kmet se je čudil, ni mogel razumeti. Bil je ves žalosten in potrft. Tedaj se mu je oglasil Gospod in rekel: Skrbel si za dež in sonce, pozabil si pa na veter. Ako ni vetra ob času cvetja, se žito ne more oploditi, zrnja ni. Kmet se je počehljal za ušesi in ponižno prosil Boga, naj spet sam prevzame oblast nad vremenom. To oblast ima še danes in jo izvaja bolje, kot jo je izvajal lakomni kmet. — Zdaj pa še drugi kaj povejte, zakaj bi samo brali? — **Peter Bizjan.**

Torrens, ACT. — Najprej Cirilu škofiču v Wollongong čez hribe in doline bratski pozdrav Njegov dopis v zadnjih MISLI mi je segel v srce. Kako šele Mačkovi mami v Podbrezjah! Ciril, če bi jo mogla midva skupaj obiskati, ali si moreš predstavljati, kako bi nama rezala gnjati in najju zalivala z jabolčnikom? Kdaj pojdeva? Prazna želja, kaj praviš? Zdaj pa še kaj iz Canberre. Imeli smo med seboj novomašnika, seveda p. Stanka Zemljaka. Bile so slovesnosti v cerkvi in dvorani. Če bi hotel na kratko povedati rezultat, bi rekel: nasičeni smo bili duhovno, kulturno in telesno. Duhovno pač v cerkvi. Saj veste, kako to gre. H kulturnemu nasičenju je mnogo pripomogel g. Ludvik Klakočar iz Sydneya s svojo muzikalično spretnostjo. Le malo je mogel vzeti v roke naše tukajšnje pevce, pa se je močno poznalo. O, naj g. Ludviku stezic, ki vodijo v Canberro,

ne preraseta robida in plevel, tako vzklikam s Finžgarjem (Mirna pota.) Kulturni užitek so nam nudili tudi naši harmonikarji z domačimi melodijami, potem otroci deklamatorji, ki so se vse bolj postavili z živo slovensko besedo kot tisto "občinstvo", ki ni znalo biti tiho in pozorno, kot bi se spodobilo. Za naše telesno nasičenje so kajpada poskrbele dobre mamice in tetice iz slovenskih hiš v Canberri in njenih predmestjih. Zahvala in pohvala vsem! Če sem kaj preveč ali premalo zapisal, saj veste, kje me lahko najdete za kak — "dialog". — **Joža Maček.**

Concord. — Če mislite, da sem jaz preveč moder, da bi šel zijala prodajat oni dan, ko so bili tu ameriški "lunonavti", se zelo motite. Videl sem jih prav od blizu, zdi se mi celo, da me je Armstrong naravnost v oči pogledal. In kako se mi je zdelo, ko sem jih gledal? Dejal bi, na oči izgledajo prav tako kot drugi moški, tako kot najbrž tudi jaz sam. Luna jih ni nič preneredila. Taki so, kot so bili. Pa to je samo na zunaj. Ko sem jih gledal, sem si mislil, koliko imajo v glavi takega, česar v moji butici čisto nič ni. Čudim se, koliko človek lahko spravi v svojo glavo, če se zares zavzame. Še vse več kot ti možje, pa tisti, ki so jih poslali na pot. In tu mi prihaja na misel, da je bil na vse zadnje Lindberg le še večji junak, ko je prvi preletel Atlantik. Bil je navezan čisto sam nase, brez zveze z zemljo, brez stikov s kakšnimi učenjaki in njihovimi inštrumenti. Lunonavti so pa bili vsak hip pod kontrolo z zemlje, vse čas na vrvcu, ki je bila sicer nevidna, pa dovolj močna, da so jo mogli učenjaki pocukati in kakšno napako popraviti. Ne rečem, da niso junaki ti lunonavti, seveda so. Toda kdo danes še slavi Lindberga, kdo bo še slavil tri možakarje čez 50 let? Bo že polno drugih, ki bodo današnje zasenčili. Ta misel mi je v veliko tolažbo, ko jaz ne morem biti slaven. Zameril sem pa mogočnjakom v Sydneyu, da lunonavtom niso vzele v Luna Park, tam za velikim mostom. Čeprav možje na Luni niso kaj takega videli, bi se morali počutiti bolj doma kot na mestnih ulicah, ki še po imenu nobena ne diši po Luni. Tako sem obsodil sydneyanske oblastnike, pa naj mi nič ne zamerijo! — **Pepe Metulj.**

VICTORIA

Morwell. — V avgustovih MISLIH sem brala o Kjudrovih v Dutovljah. Zanimalo me je, kakor vse, kar pride s Krasa. Tukaj pošiljam pesem, ki jo je zložil in skomponiral svak Herman mlajši za moški zbor ali oktet. Ker je v Avstraliji dosti Kraševcev, ki radi kaj berejo o svojem kraju, naj bo ta pesem objavljena v MISLIH. — Vanda Sperne.

KRAŠKA DEŽELA.

Kraška naša je dežela,
kraški fantje — to smo mi.
Očka, mati sta vesela,
kadar pesem zadoni.

Zlahtno vince tu imamo,
to je slavni naš teran,
med seboj se radi imamo,
pijemo ga dan da dan.

Tod dekleta so rudeča,
nasmejan je njih obraz,
v njih kipi ljubezen, sreča
kot pomladni žitni klas.

Res Kras nima rek globokih,
ne studencev ne slapov,
toda s tujih cest širokih
vsak rad vrne se domov.

Bell Park. — Iz srca bi se rad zahvalil vsem dragim rojakom, ki so moji družini stali ob strani v težki preizkušnji ob nenadni izgubi drage hčerke Danice. V takihle trenutkih človek šele vidi, kdo mu je resničen prijatelj. Z ženo nisva mislila, da se bo toliko ljudi zbralo k pogrebni maši in spremilo našo hčerkico k preranemu grobu. Posebna zahvala p. Baziliju in pa tukajšnjemu Slovenskemu društvu.

Največja tolažba naši družini je zavest, da imamo angelčka in priprošnjaka v nebesih. Iskren pozdrav! — Janez Turk.

QUEENSLAND

Brisbane. — V zadnji številki MISLI sem s posebnim zadovoljstvom bral o Katoliških misijonih na platnici in uvodnik o materi Tereziji. Agitacija za misijonski list je bila prav posrečena. Če tako predstavljanje misijonstva ne seže bralcu v zavest, res ne vem, kaj naj rečem. Mater Terezijo sem videl na televiziji in uvodnik se mi je zdel jako času primeren. Zdaj pa nekaj o nas Slo-

venceh v Brisbanu. V soboto 8. oktobra je bila v mestni dvorani velika prireditev pod imenom WARANA FESTIVAL, kar je nekaj takega, kot Moomba prireditev v Melbournu. Ne vem, kaj imate temu primernege v Sydneyu. Za tukajšnji dan je bilo ime: ALL NATIONS PAGEANT. Slovenci smo bili v tej slavnosti prvikrt zastopani. V narodni noši smo pokazali "slovensko družino" — očeta, mater in dva sinčka. Ob nastopu na odru je naša četvorka vzbudila velik aplavz in bilo je dosti popraševanja, kateri narod predstavlja. Izkazalo se je, da tukajšnji ljudje Slovenije še niso odkrili. Morda jim bo zdaj ostala v spominu. Vseh nastopajočih za razne narodnosti je bilo okoli 800, gledalcev v dvorani gotovo 2.000. Ko so za sklep zapeli avstralsko: Advance, Australia Fair, je sodeloval tudi naš cerkveni zbor. Samostojne točke pa Slovenci še nismo mogli prevzeti, upamo pa, da se bo to zgodilo prihodnje leto. Gotovo so take prireditve najbolj ugodna prilika, da se med drugimi narodnostmi uveljavimo tudi Slovenci. — Poročevalec.

SOUTH AUSTRALIA

Adelaide. — Dvoje novic sem prejela od doma, ki se mi zdita dovolj zanimivi, da ju pošiljam v objavo. V Radgoni so odprli nov most čez reko Muro v nedeljo 12. oktobra. Most seveda veže Avstrijo in Jugoslavijo. Zunanjo slovesnost odprtja sta vodila Tito in avstrijski predsednik. Blagoslovila sta pa most graški škof in mariborski pomožni dr. Vekoslav Grmič. Pišejo, da je bilo pri slovesnostih ogromno ljudi. — Druga novica je od Sv. Antona v Slovenskih goricah. Neki kmet je "pobil" vola, ki je bil že mrtev. Razsekal ga je in meso razprodal med ljudij Vsi, ki so meso jedli, so se zastrupili. Z njimi obenem taki, ki mesa niso jedli, pa so bili blizu. Napravili so zasilno bolnišnico kar v kraju iz šolskih sob in spravili vanjo vse obolele. Pripeljal se je primarij iz mariborske bolnišnice. Najeli so dva rešilna avtomobila in v dveh dneh odpeljali v Maribor 82 bolnikov. Še več jih je ostalo doma in so vsi ozdraveli. Tudi v Mariboru ni nihče umrl. Šola je ostala nekaj časa zaprta in z njo tudi cerkev, dokler niso vseh prostorov temeljito razkužili. Oni kmet bo moral plačati stroške za zdravljenje vsem, ki so oboleli. Verjetno pa bodo vsaj nekateri plačali sami. — Pozdravalja vse bralce podpisana (za urednika) Na-ročnica.

PRIPIS. — Tudi drugi gotovo dobivate novice iz domovine, vsaj nekatere bi spadale v MISLI. Posnemajte zgled naše Naročnice in pošljite listu. — Ur.

TRIJE MODRIJANI

T T T

(Izvirno)

NI TO IZ TISTIČASOV, ko sta Kristus in sv. Peter po slovenski zemlji hodila. Samó prijazna legenda pozna táke zgodbe. Kar bo popisano tukaj, je zgodovina in res. Hodili smo po slovenski zemlji pridni študentje, ob počitnicah smo ubirali pot pod noge. Nekoč smo bili trije: Tine, Tone, Tomaž.

Prišli smo pod širok breg, ob njega dnu je vodila bolj kozja kot človeška stezá. Šli smo po njej in se ogledovali, kje bi kazalo prečkati breg in vzeti pod noge vrh. Naleteli smo na razstavo jabolka, ki so ležala na stezi in še malo pod njo. Imela so lepo podobo. Očitno so nam bila na velikušno ponudbo. Nismo se obotavljali, jabolka so se začela v naših ustih topiti kot vosek pod plamenčkom na sveči.

Tine je metal poglede na levo in desno.

“Od kod so neki ta jabolka tukaj?”

Z njim sta ugibala Tone in Tomaž. Iskali so jablano, ki jim je tako nepričakovano dala sadu. Visoko v bregu so jo zagledali med množico drevja. Tine je rekel:

“Odlična jabolka, ni jim kaj reči. Slovenskega pregovora pa ne poznajo. Ne smela bi ležati tu doli.”

“Tiho bodi in jej! Te ima, da bi spet modrijanil?” mu je zasolil Tone.

Tomaž ni bil takih misli.

“Zanima me, kateri pregovor je Tinetu v glavi. Tone, ti pa nikar ne sitnari. Pusti ga, naj pove.”

“Počasi misliš, Tomaž! Pregovor se sam ponuja: jabolko ne pade daleč od drevesa. Ta tu so pa daleč padla”.

Za hip so utihnili. Zamislili so se. Bilo je vredno. Nikakor ne prvič, da so skupno kopali v modrost slovenskih pregovorov. Bistrili so si možgane.

“Krivico jim delaš”, se je posvetilo Tomažu. “Ko so padla, je bilo gotovo kar blizu. Stavim, da prav po pregovoru. O tem, kako se jabolka zavalijo navzdol, če padejo v breg, pa pregovor nič ne omenja”.

Tone si je položil na čelo tri prste in se postavil v najslavesnejšo držo.

“Fanta, poslušajta, kaj bom povedal. Zapomnita si uro, v kateri se poraja nov slovenski pregovor: ko jabolko pade z drevesa, se lahko zavalilo daleč od njega po bregu.”

“Slava Tonetu in njegovi navdihnjeni uri!” sta zaploskala Tomaž in Tine.

“Razložita pomen, modrijana! Pregovor ni tisto, kar reče. Njegov smisel je v tem, kar pove.”

“Za besede se loviš, modrijan! Če bi bil jaz profesor, slab red bi ti dal. Pomen tvojega pregovora je pa tak: tvoj oče in mati sta sijajna človeka, ti si pa že skoraj baraba, še večja pa boš”.

“Ha, ha, ha!” se je zarežal Tomaž. “Ker si se daleč po bregu od staršev zavalil, nazaj navzgor pa ne moreš”.

Tone je ostal resen. Skušal je uganko do kraja pretrstati.

“Če bi bil govoril samo o jabolku, povedal si prav. Pa če se ne motim, si govoril o meni. Jaz pa nisem jabolko, a?”

“Toliko slabše zate. Jabolko ostane dobro, čeprav se zavalilo po mehki travi globoko v dolino. Dokazov dovolj tu pred nosom. Na, ugrizni v ta sočni sad in povej. Ti si pa vsak dan bolj neokusen, že nevarno nagnit, odkar si se zvalil od doma”.

“Da, gola modrost govori iz tebe. Pa če bi jaz puščico obrnil, kako v črno bi zadela dve drugi barabi!”

“Trije modrijani, troje barab!” sta zaploskala Tomaž in Tine.

Tone se je še globlje zakopal v pregovor.

“Skušajmo biti vsaj pametni, fanta, če že modrosti ne zmoremo. Pregovor o jabolku ni nastal, ko je nekdo na jablano gledal. Rodil se mu je, ko je imel ljudi ped očmi. Posebno mlade in nore, kakor smo mi. Pa se je na jablano in jabolko spomnil”.

“To je pa že globoka modrost, pa si rekel, da je ne zmoremo”.

“Tu pa tam se posreči. Poslušajta dalje. Jabolko ne more nazaj v breg, si prav rekel, Tomaž. Mrtva stvar je. Jaz sem pa živ in še človek po vrhu. Če sem se pobarabil, odkar kolovratim z vama po svetu, se lahko zavalim nazaj gor po bregu, samo če se hočem. Bi vidva hotela z mano?”

Na to ni bilo šumnega odmeva. Ostali so resni. Odmev je bil tih, ostal jim je v dušah.

“Pojdimo!” je rekel Tomaž.

Stopili so na pot pod bregom, kmalu navzgor proti vrhu. Žepi so jim bili polni jabolka. Spregovorili niso do vrha. Sopihi so.

Gori so se ustavili.

“Po domače rečeno”, je sprožil pogovor Tomaž, “zdaj je dognano da ni nujno po starših, če sta sinko in hčerka lumpaca. Sama sta odgovorna”.

“To ni prav nič novo dognanje”, je ugovarjal Tine. “Reč stara kot zemlja. Novo dognanje je kvečjemu to, da tudi v pregovoru, ki smo ga obravnali, ni samo čisto zlato. Nekaj žlindre smo izkopali iz njega.”

Zasmejal se je Tone.

“Ha, zato sem pa jaz pregovor tako imenitno predelal. Ponovi, kar sem iztuhtal v oni izvoljeni uri!”

Tine se je postavil v kar najslavesnejšo držo in deklamiral:

“Jabolko se lahko daleč od drevesa zavalj.”

Brž je dostavil Tomaž:

“In čez čas po gnilobi zadiši.”

“Zasmrdi!” mu je popravil Tine.

Tone je zaključil:

“Z vajino pomočjo je pregovor od temelja do krova popravljen. Kdo bi si upal v njem žlindro kopati!”

“Samo zlato, samo čisto zlato!” sta zaploskala Tine in Tomaž. “Blažena Tonetova izvoljena ura!”

Hrupno so se smejali, se objeli in zapeli svojo najslavesnejšo himno:

Smo res modrijani,
globoki talenti,
vsem dobro poznani
barabe-šudenti.

ZA KOTIČKARJE

M A R I B O R

Maribor je drugo največje mesto v Sloveniji in je središče dežele Štajerske. Skozi Maribor teče reka Drava.

Maribor ima mnogo zanimivih stavb in cerkva. V eni od njih je grob škofa Antona Martina Slomška. On se je mnogo trudil, da bi slovenska mladina znala slovensko, ker so se tiste čase v šoli učili skoraj vse samo po nemško. Zato tudi slovenskim šolam v Avstraliji pravimo: SLOMSKOVE ŠOLE.

Mariborčani imajo zdrav zrak. Takoj za mestom se vzpenja hribovje, ki mu pravijo Pohorje. Pokrito je s smrekovim gozdom. Med smrekami se skrivajo planinske kočice.

Meni se je Pohorje zelo dopadlo. Rada sem zobala zrele jagode ob robovih gozda. Pozimi je pa lepo videti gozd smrek, ki je ves s snegom obložen. — Anica.

Misli, November, 1969

DVE REAKCIJI

Upravnik MISLI

Zgodi se, da pošta list MISLI vrne in napiše na ovitek na primer: Unclaimed, unknown ali kaj takega. Tako sem pred meseci dobil kar dve taki pošiljki vrnjeni. Gledam, gledam — res človekov osebno ne poznam, med naročniki sta pa že nekaj let in vedno isti naslov. Pomislim, da je pošta včasih površna, nezanesljiva. Bom le še poslal, naj se izkaže.

Janez Slabomisel je sporočil: “No, vendar ste mi list spet poslali. Prejšnji mesec ga menda nisem bil vreden. Naj bo! Ampak povem vam, če bi ga mi spet ta mesec ne poslali, bi bilo med nama konec. Imejte red ali nič!”

Micka Razburklja je pisala: “Ali niste dobili prejšnji mesec list vrnjen? Ali vam moram res tudi z besedo povedati, da lista ne mrma več? Sem mislila, da boste ob vrnjenem listu razumeli brez besed. Vsiljevati si lista ne pustim. Tudi vrnila ga vam ta mesec ne bom. Brala ga sicer nisem, šel je v smeti. In bo šel še, če ne boste nehali.”

Pogledal sem skozi okno. Še je sijalo sonce.



NOVO SREČNO ŽIVLJENJE

Sem Slovenec, okrog 40 let. Želim se spoznati s Slovenko primerne starosti za žentev. Lahko je vdova z otroci.

Pišite na naslov: P.O. Box 22, Savage River, TAS. 7321

TURISTIČNA AGENCIJA

“PUTNIK”

72 Smith Street, Collingwood, VIC. 3066 — Lastnik: PAUL NIKOLICH

Priporočamo se za potovanja v Slovenijo po najnižjih cenah. Urejujemo vse potniške zadeve: potne liste, vize in druge dokumente.

Pripravljamo za vsak mesec skupinska potovanja v Slovenijo in druge kraje v Jugoslaviji

Pišite, telefonirajte ali pridite osebno.

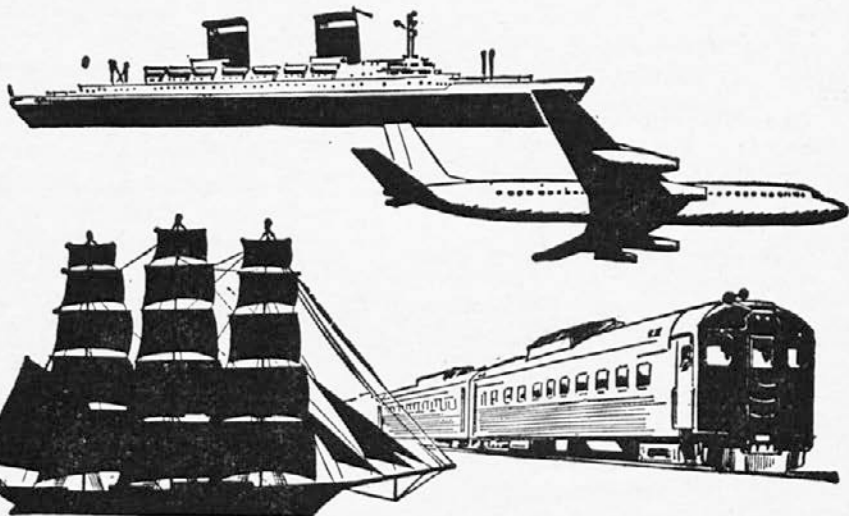
Priporočite nas svojim prijateljem.

Ako živite daleč od nas, vam vse uredimo po pošti.

PUTNIK ima zvezo z vsemi kraji v Jugoslaviji.

PUTNIK je edina samostojna agencija v Avstraliji.

Odprto imamo vsak dan od 9. dop. do 6. pop. Ob sobotah od 9. do 12, ob nedeljah od 10. dop. do 2. pop.



URADNIKI: Mr. P. Nikolich, Mrs. N. N. Nakova,
Miss L. Koren, Mr. R. Manevski.

TELEFON: 419-1584, 419-2163
PO urah: 41-5978 in 44-6733

PHOTO STUDIO VARDAR

108 Gertrude Street

Fitzroy, Melbourne, Vic.
(Blizu je Exhibition Building)

Se priporoča rojakom za naročanje
fotografij vseh vrst.

Nevestam posojamo brezplačno
nove poročne obleke.

Odprto vsak dan od 9. do 1.
in od 3. do 6. ure pop.

Ob sobotah in nedeljah od 9.-7.

Dogovorite se za čas preko telefona:
41-5978. Izven ur: 44-6733

Lastnik: P. NIKOLICH



SLOVENSKE PLOŠČE
KNJIGE — SLOVARJI — MUZIKALNI
INSTRUMENTI

UNIVERSAL RECORD CO.

205 Gertrude St., Fitzroy, VIC. 3065

Tram 88, 89, 90 iz Bourke St. do postaje 13.

Kataloge in naročbe pošiljamo s pošto
POSLUŠAJTE NAŠO RADIJSKO EMISIJO
ob ponedeljkih 9.07 zvečer na 3 XY — Mel-
bourne, val 1420.

STANISLAV FRANK

74 Rosewater Terrace, Ottoway, S.A. 5013

LICENSED LAND AGENT:

Posreduje pri nakupu in prodaji zemljišč
in hiš.

DARILNE POŠILJKE v Jugoslavijo
posreduje.

SERVICE ZA LISTINE: napravi vam
razne dokumente pooblastila, testamente itd.

ROJAKI! S polnim zaupanjem se obra-
čajte na nas v teh zadevah!

Tel. 42777

Tel. 42777

PRIMBEE AUTO SMASH

Lastnika

SLAVKO IN MILENA VAVPOTIČ

Priporočata se rojakom v Wollongongu
in okolici za popravila avtomobilskih karo-
serij.

Vsa popravila solidna in po zmernih cenah
Vozila so lahko zavarovana ali nezavarovana

2 Shellharbour Rd., Primbee, N.S.W.

TEL.: 42 — 784

AVTOKLEPARSKO PODJETJE

IVAN ŽIZEK

"GRANVILLE"

SMASH REPAIR"

10 Rawson Rd.

Guildford, N.S.W.

Tel. 632-4433

Delo opravi v sporazumu z zavarovalnico
ali po osebnem dogovoru s stranko.

Ponoči in podnevi "Towing Service"

Izučeni avtokleparji lahko dobijo dele

Tel.: 632-4433 — 632-0349

Blacktown. — Po končanih volitvah se čutim
dolžnega, da se javno zahvalim rojakom, ki so se
odzvali mojemu apelu v eni prejšnjih številka za
pomoč pri moji kandidaturi. Moram reči, da moj
apel ni bil zaman, lahko bi bil odziv večji, zato
sem pa onim, ki so bili na mestu, toliko bolj hva-
ležen. — Stanko Aster Stater.

SLOVENSKA MESNICA ZA

WOLLONGONG ITD.

TONE IN

REINHILD OBERMAN

20 Lagoon St., Barrack Point, NSW.

Priporočava rojakom vsakovrstne mesne
izdelke: kranjske klobase, ogrske salame,
slanino, sveže in prekajeno meso, šunke itd.
Vse po najboljšem okusu in najnižjih cenah.

Razumemo vse jezike okoliških ljudi.
Obiščite nas in opozorite na nas vse svoje
prijatelje!

POZOR! POZOR!

Preden kupite poltrone, divane ali "couche", pridite k nam ogledati si kvaliteto in nizke cene.

Izdelujemo jih sami, zato so naše cene za 50% odstotkov nižje kot drugod.

VIKTOR STOLFA

562 High Street, Thornbury, Vic. 3071

Tel. 44-7380

Seveda se bomo pomenili po slovensko

Pol litra ga je že popil, poklical je drugega pol. Natakár je bil počasen, dolgo se ni vrnil. Možak je med tem moral seči po časopisu in je bral kratko razpravo o varčnosti. Ko je končno dobil vino, je rekel natakárju: Imenitno reč sem bral. Do zadnje pike resnično. Največja čednost na svetu je varčnost. Ti le pomisli, kako bi ti jaz vino plačeval, če bi moja rajna teta ne bila tako šparovna!

GLAVNI AGENT ZA FIRMO "PUTNIK"

OLYMPIC EXPRESS

110 A Bathurst St., Sydney, 2000

Tel: 61-7121 ali 26-2191

PODRUŽNICA:

253 Elizabeth St., Sydney

Tel: 26-1134

- ★ Urejuje rezervacije za potovanje po morju in zraku
- ★ Nudi možnost dolgoročnega odplačevanja na nizek depozit
- ★ Izpolnuje obrazce za sklepanje zakona, razne prošnje in tako dalje.
- ★ Ima na ponudbo zastopnika, ki vas lahko obišče in vam pomaga v raznih problemih.

OBRAČAJTE SE NA NAS!

Pri nas ti treba štrajkati. Znamo tudi drugače delati škodo v gospodarstvu. — Hura. za eno pokojnino si lahko kupim 20 beraških palic. — Kar se pred volitvami pogreva, se po volitvah ohlaja. — PAVLIHA v Ljubljani.

NAJCENEJŠE POTOVANJE

Z ladjo: MELBOURNE — GENOA
(izven sezone) \$ 350.00

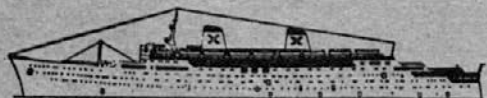
Z letalom skupine: AVSTRALIJA —
BELGRAD — AVSTRALIJA \$ 822.70

Z letalom skupine: AVSTRALIJA —
ZAGREB — AVSTRALIJA \$ 836.60

Lahko oskrbimo vse formalnosti
in potovanje za vaše družine in sorodstvo.

Z ladjo: GENOA — MELBOURNE
(vključno železnica iz Ljubljane) \$ 471.75

Z letalom: LUBLJANA —
AVSTRALIJA \$ 608.80



Za podrobne informacije in tiskovine:

A L M A POTNIŠKO PODJETJE

330 Little Collins Street (vogal Elizabeth St.,
Melbourne 3000. Telefon: 63-4001 & 63-4002